

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 2, Ontario

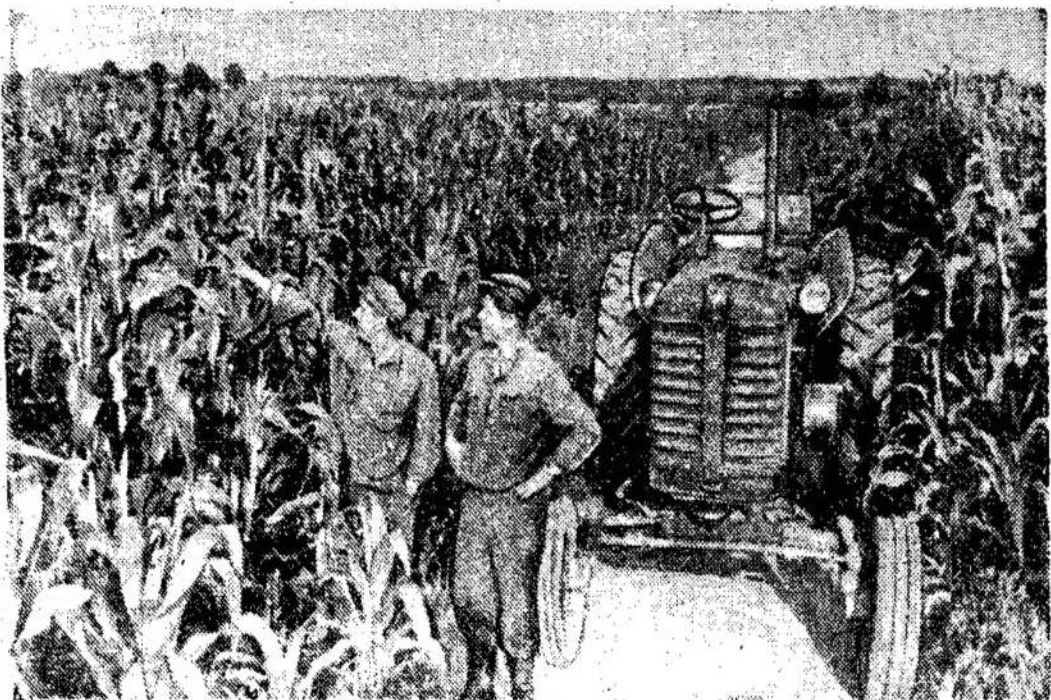
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 38

Penktadienis, Rugsėjo (September) 30, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

Veslūs kukurūzai išaugo šiame ir Širvintų rajono "Gelvonų" kolūkyje. Čia matome kukurūzų augintojus tenkintus savo kruopštaus darbo vaisiais. Mechanizatorius A. Savarauskas ir J. Mikucionis, pa-

Pasiūlymas Demokratizuoti Jungtines Tautas Labai Nepatinka Vakariečiams

Jungtinės Tautos. — Tarybų Sąjungos premjero N. Chruščiovo pasiūlymas, kad vietoj vieno sekretoriaus būtų sudarytas sekretoriatas iš trijų asmenų, labai nepatiko Vakarų lyderiams. Visi kaip vienas suriko, kad Chruščiovas kursto šaltąjį karą.

Kodėl Chruščiovas siūlo demokratizuoti Jungtines Tautas? Kaip žinia, Vakarai niekad nesutiko ir nesutiks, kad sekretorius būtų rytietis. Iš kitos pusės, Rytams atrodo, kad neteisinga, kad visuomet sekretorius būtų

Kongė Dar Vis Nežinia Kas Valdys

LEOPOLDVILLE. — Kongo valdonu, matyti su nekuriais Vakarų valstybių užgyrimu, pasiskelbė kariuomenės vadovu Mobutu, bet ir jis dar nėra tikras valdovas.

Daug kartų "likviduotas" premjeras Lumumba tebėra gyvas ir aną dieną važiuo per miestą. Jis sako, kad jis nebėra premjeras. Faktiniai, jis ir yra, nes jį palaiko dauguma parlamento ir senatorių. Bet Mobutu su prezidentu Kasavubu jėgos pagalba nori jį ir parlamentą nutumti į šalį.

vakarietis. O surasti žmogų, kuris visiems būtų priimtinas, neįmanoma. Tad ir siūloma, kad būtų sudarytas sekretoriatas iš Vakarų, Rytų ir neutralių po vieną.

Rodos nieko čia tokio blogo. Ar gi negeriau būtų, kad Jungtinės Tautos tvarkytųsi demokratiškiau? Bet Vakarams tas nepatinka, nors jie, visur ir visuomet kalba apie demokratiją. Mat čia yra kėsiniama į Vakarų dominaciją.

Tarp JT visuotinių susirinkimų, kurie būna tik sykį į metus, JT reikalus tvarko sekretorius. Tiesa, Saugumo Taryba gali rinktis dažniau, bet ji neturi jokių administratyvinių, geriau pasakius, vykdomųjų pareigų. Sekretorius vienas atsako už įvykdymą.

Nieko, žinoma, stebėtina, kad Vakarai labai priešinasi pertvarkymui JT. Juk jie taip pat nenori, kad Kinija su 700 milijonų gyventojų būtų priimta, nors buvo priimta eilė valstybių, kurios dar nėra galutinai susitvarkiusios. Mat Kinijos įtaka būtų didelė ir Rytų pusėj. Tai mažintų Vakarų dominaciją.

Šaltasis karas tiek pat atšalus Jungtinėse Tautose, kaip ir už jos sienų. Tas ir sunki-

na šiai organizacijai atlikti, nors geresnio dėl tautų sugyvenimo, dėl nusiginklavimo.

JAKARTA. — Indonezijos ministerija rengia įstatymą uždrausti musulmonams turėti daugiau kaip vieną žmoną.

Subėgo į JT Vakarų Lyderiai

NEW YORK. — Pradžioje eilės žymesnių Vakarų valstybių galvos stačiai sakė, kad jos neketina sekti paskui Chruščiovą ir todėl neketina dalyvauti Jungtinėse Tautose, bet išėjo kaip tik priešingai.

Pamatę, kad labai daugelis ir nekomunistinių šalių siūnčia savo lyderius, pakeitė mintį. Pats prezidentas Eisenhoweras pasiskubino pirmas pasakyti kalbą. Vėliau ir Macmillanas nutarė vykti ir pasakyti kalbą. Jį pasekė Diefenbakeris. Atvyko ir Indijos premjeras Nehru. Iš žymesniųjų gal tik Francijos prezidentas De Gaulle neatvažiavo.

Atrodo, kad ši sesija bus gana gyva. Debatų ir diskusijų bus labai daug.

Šaukia Pasitarimą Bedarbių Klausimu

OTTAWA. — Federalė vyriausybė pranešė, kad ji šaukia platų pasitarimą bedarbių klausimu. Pasitariman kviečiami provincijų lyderiai, unijų atstovai ir industrijų vadovai.

Nedarbas, kaip atrodo, smarkiai auga. Pabaigoj rugpjūčio buvo 322,000 bedarbių. Per mėnesį paaugo 11,000. Daug ženklų rodo, kad šiemet žiema bus sunki, bedarbių skaičius labai išaugs.

Kiek galima matyti iš konservatyviškos spaudos, vyriausybė nori pabrėžti, kad nedarbo sumažinimas daugiausia puola ant industrialistų pečių. Valdžia, neturin-

ti savo žinioj didelių industrijų, negali nieko padaryti.

Yra, tačiau, galimybių, kad ir vyriausybė šį tą atliktų. Galima paspartinti visuomeniškus darbus. Tiesa, federalė valdžia yra paskyrus savivaldybėms paramą. Bet vien to, kas yra numatyta, toli gražu neužtenka.

Be abejonės, tame pasitarime bus iškelti įvairūs klausimai. Reikia tikėtis, kad savo pasiūlymus įteiks ir tos organizacijos ir partijos, kurios neturės galimybių dalyvauti arba nebus pakviestos.

Nekurie ekonomistai išsitarė, nors ir labai nedrąsiai, kad ekonominis atoslūgis tik "už kampo". Nekurie pranašauja bent tris sunkius metus. Jie nevadina kriziu, o tik atoslūgiu, bet tas daug skirtumo nesudaro. Ir atoslūgis gali labai suvarginti šimtus tūkstančių darbo žmonių.

Tiesa, dabar darbo žmonės turį nedarbo apdraudą, visokių unijinius fondus ir apdraudas, kas gali šiek tiek sumažinti depresijos smūgius. Gal nebus jaučiama taip skaudžiai, kaip kad buvo 1930 metais. Bet dabar ir gyvenimas stovi kitame aukštyje. Žmogus šiandien gali greičiau susmukti, negu tais laikais.

Suپیūško Dar Vienas Bandymas

CAPE CANAVERAL. — Jungtinių Valstijų mokslininkai bandė dar kartą paleisti satelitą apie Mėnulį, bet ir vėl nepavyko. \$9,000,000 raketa buvo sunaikinta nepasiekus 200 mylių nuo Žemės.

Tai jau penktas amerikiečių bandymas paleisti satelitą apie Mėnulį.

Raketa nešė 387 svarų kamuolį su svarbiais instrumentais.

Yra manoma, kad antros pakopos raketoj buvo kas nors negerai subudavota, kad raketa negalėjo veikti reikiamai.

(Tarybų Sąjungos premjeras pareiškė, kad tarybiniai mokslininkai pasiruošę paleisti žmogų į erdvę, bet dar nebuvo bandyta. Užsieniuose buvo paleisti gandai, būk žmogus buvo paleistas į erdvę, bet nesėkmingai.)

LAOSE PROVAKARIEČIU PUOLIMAS SULAIKYTAS

VIENTIANE. — Neutralaus premjero Souvanna valdžia skelbia, kad provakariečiai antikomunistai sukilėliai, vadovaujami gen. Nosa-van, sulaikyti žygyje apsupti sostinę. Vyriausybės kariuomenė jiems pastojė kelią už šimto mylių nuo sostinės. Susirėmime trys kareiviai užmušti ir eilė sužeistų.

Gaitskell Gina Nuklinius Ginklus

LONDON. — Britanijos Darbo Partijos lyderių Hugh Gaitskell pamažu netenka įtakos partijoj, bet savo nusistatymo nepameta. Kalbėdamas vienam Londono priemiesčių, jis aiškino, kad vienašališkas išsivadėjimas nuklinių ginklų, padarytų Vakarų silpnus atsispirti-mui Rytų spaudimui.

Bet jis pripažino, kad Rytai neplanuoja jokio užpuolimo.

Britanijoj darbiečių tarpe smarkiai auga kairesniųjų grupių įtaka ir susidaro pavojus Gaitskellui netekti vadovybės. Numatoma didelių susikirtimų partijos suvažiavime, kuris įvyks šiomis dienomis.

Iš Kanados Gyvenimo

Kanados ekonominis gyvenimas, kaip rodo statistika, neina geryn. Štai keletas faktų:

Per pirmą pusmetį Kanados importas pralenkė eksportą \$222,000,000. Prie to dar reikia pridėti, jog tuo pat laiku išplaukė iš Kanados \$564,000,000 pavidale palūkanų ir dividendų užsienio investicijoms. Taigi, deficitas per 6 mėnesius buvo \$786,000,000. Jeigu ir antroji metų pusė bus tokia, tai gale metų Kanados deficitas pasieks \$1,572,000,000.

Kanados padėtis, be abejonės, būtų tikrai bloga, jeigu neplauktų tuo pačiu metu kapitalas iš užsienio pavidale investicijų. Tokio deficito, koks būna beveik kasmet, jokia šalis pakelti negalėtų. Išgelbėjimas ateina pavidale naujų investicijų iš užsienio.

Per pirmą pusmetį užsieniečiai investavo Kanadoje \$642,000,000. Tai \$149,000,000 daugiau, negu praėjusiais metais per pirmą pusmetį. Šis naujas kapitalas iš užsienio ir sugėrė 82 procentus deficito.

Daugiausia šio kapitalo buvo investuota į aliejaus ir kasyklų užvedimus. Tai vis užvedimai, kurie išsiunčia iš Kanados daug žaliavos.

Iš tos sumos \$345,000,000 buvo investuoti į užsienio kontroliuojamus užvedimus. 85 procentai visų investicijų buvo iš Jungtinių Valstijų. Tik 10 procentų iš Britanijos.

Bendrai, Kanadoje yra investuota užsienio kapitalo \$20,600,000,000. Iš tos sumos \$11,900,000,000 investuota į užsieniečių kontroliuojamus užvedimus.

Kanadiečiai kapitalistai yra investavę užsienioose \$5,200,000,000.

Dominion Bridge kompanijos darbininkų streikas, apimęs 4,000 darbininkų penkiose provincijose, įėjo į septintą savaitę.

Kompanija vis nenori nusileisti ir patenkinti labai mažus darbininkų reikalavimus.

Toronte per teismą apribojo pikietų skaičių po 2 prie kiekvienų vartų. Išrodo, kad teismas labai greitai patenkina kompanijų norus.

Atrodo, kad žmonės dažnai sukelia triukšmą dėl mažmožių. Štai pavyzdys:

Toronto Tranzito Komisija paskelbė, kad ji ims iš studentų \$2.00 už tikieta visiems metams. Tik du doleriu. Bet koks triukšmas kilo. Pakėlė triukšmą prieš tai net 64 mokyklų asociacija.

Užmiesčių žmonėms, vykstantiems kasdien į darbą į

miestą, į dieną kainuoja 70 centų. Atrodo, kad 2 doleriai per metus yra labai mažas mokestis ir nėra dėl ko šiaušti. Galima sumažinti išlaidas ant Coca-Cola ir šokoladų, kurie jauniems tik sveiką gadiną.

Ateinančiais metais Toronte bus įrengiama elektrinė trafiko kontrolė. Ji pagreitinsianti važiuotę 10 procentų.

Bet jos įvedimas kainuos \$3,000,000.

Kanadietis

MASKVA. — TSRS vyriausybė įsakė JAV ambasados nariui, pulkininkui D. Windsor, tuojau išvažiuoti namo.

Mirė Povilas Plėta

LONDON, Ont. — Rugsėjo 22 dieną St. Joseph ligoninėje mirė Povilas Plėta. Velionis gyveno netoli Mt. Bridges, kur turėjo tabako ūkį.

Paliko žmona Magdalena ir 4 dukterys, kurių viena jau 3 metai lanko Western universitetą.

Povilas buvo ramaus būdo ir sąžiningas žmogus. Pasakutiniu laiku pradėjo ne kaip jaustis, bet vis į ligoninę nesirengė vykti ir tik prieš porą savaičių buvo nugabentas į St. Joseph ligoninę, kur po sunkios operacijos mirė vėžio liga (viduriuose). Velionis gimęs 1900 metais.

Tebūnie jam lengva žemė.

A. Byras

Kanados radio ir televizijos žinių pranešėjai: Harry Mannis (kairėj viršuj), F. Herbert (kairėj apačioj), L. Tilden (viduryje), Bob Wilson (dešinėje viršuj) ir Bill Lorne (tapačioj dešinėj).

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapias, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ZODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SEŠĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuvoje. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygnas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norintus naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

VYTAUTO MONTVILOS RAŠTAI. Tomas I. Poezija. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 267. Antras tomas Poezija ir proza. Knyga 584 puslapių. Knygyne Nr. 268.

TOLIMI KELIAI. A. Baltrūnas. Apysaka. Tomas pirmas. Knyga 364 puslapių. Knygyne Nr. 269. Antras tomas. Knyga 360 puslapių. Knygyne Nr. 270.

DAINAVOS ŠALIES SENŲ ŽMONIŲ PADAVIMAI. V. Krėvė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 271.

LAIKAS IR RAŠYTOJAI. Ant. Venclova. Straipsniai apie literatūrą ir rašytojus. Knyga 768 puslapių. Knygyne Nr. 272.

KARPATŲ RAPSODIJA. Bela Ilesas. Romanas. Knyga 728 puslapių. Knygyne \$273.

MES-MEND. M. Šaginian. Romanas-Pasaka. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 274.

PASAKOJIMAI APIE ISPANIJĄ. Žanis Gryva. Knyga 272 puslapių. Knygyne Nr. 275.

KARJIERISTAI. J. Grušas. Romanas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 276.

RINKTINĖ. A. Jasutis. Lyrika-Apsakymai-Apybraižos. Knyga 252 puslapių. Knygyne Nr. 277.

GYVENIMO VERPETUOSE. Senas Vincas. Apysakos. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 278.

PILKOJI VILKĖ. Dž. Kervudas. Apsakymai. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 279.

AKLISIS MUZIKANTAS. V. Korolenka. Apysaka. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 280.

SENOVĖS ESTŲ LIAUDIES PASAKOS. Surinktos F. Kreivaldo. Gražiai iliustruota. Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 281.

KUPIŠKĖNŲ SENOVĖ. Elvira Dulaitienė (Glemžaitė). Etnografija ir Tautosaka. Knyga 472 puslapių. Knygyne Nr. 282.

ANTANAS VIENUOLIS. J. Stonys. Gražiai iliustruota rašytojo biografija. Knyga 92 pusl. Knygyne Nr. 283.

SUANAI arba Bretainė 1788 metais. Romanas. Knyga 400 puslapių. Knygyne Nr. 284.

PONIA BOVARI. G. Fleberas. Apysaka. Knyga 410 puslapių. Knygyne Nr. 285.

JUODIEJI DEIMANTAI. Moras Jokajus. Romanas. Knyga 412 puslapių. Knygyne Nr. 286.

VASARA. O. Lutsas. Jaunųjų gyvenimo vaizdai. Knyga 448 puslapių. Knygyne Nr. 287.

MŪSŲ PASAKOS. Surinko ir paruošė S. Tjūnaitis. Knyga 360 puslapių. Knygyne Nr. 288.

MIRTIES ŠOKIS. B. Kelermanas. Romanas. Knyga 530 puslapių. Knygyne Nr. 289.

PINGVINŲ SALA. Anatolis Fransas. Apysaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 290.

VAISVILA, žemaičių Baudžiauninkų Vadas. St. Vainekienė. Romanas. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 291.

GIRIOJ AIDI ŠŪVIAI. P. Kutka. Partizano atsiminimai. Knyga 284 puslapių. Knygyne Nr. 292.

VELINĖS. A. Mickevičius. Poema. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 293.

LIAUDŽIAI PAKILUS. K. Klorys. Iš atsiminimų. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 294.

TARYBŲ LIETUVOJ

Baldų Paroda

Vilniuje buvo neseniai atidaryta nuolatinė baldų paroda. Erdvios parodos salės užima du aukštus. Čia lankytojai gali susipažinti su naujaisiais Lietuvos įmonėse gaminamais šiuolaikinių baldų pavyzdžiais.

Eidami iš kambario į kambarį, lankytojai įsivaizduoja, tartum eity puikiai apstatytą butą. Gražios, lengvos baldų konstrukcijos gerai derinasi su malonių tonų sienų fonu. Kambariai apšviesti matiniais originalios formos stietynais, stovinčiomis lempomis. Svečių dėmesį atkreipia svetainės ir miegamąjo baldų komplektai, ste-

lažiniai baldai. Ilgai žmonės stovi kambaryje, kuriame eksponuojami valgomojo ir vaikų kambario komplektai, inkrustuoti dramblio kaulu. Komplektus rankiniu būdu padarė Kauno liaudies dailininkas J. Prapuolenis pagal savo projektus.

— Šiuo metu, — sako parodos direktorius R. Jasionis, — beveik visi parodoje demonstruojami baldai yra pagaminti Lietuvos įmonėse pagal mūsų dailininkų eskizus. Ateityje savo svečiams parodysime taip pat geriausius užsienio šalių baldų pramonės pavyzdžius. Tai, ką jūs matote, — tęsia direktorius, — tik pradžia. Mūsų planai ateičiai dideli. Juk paroda turi formuoti žmonių skonį, padaryti prielankas ir suprantamoms naujoms, pažangioms buities suvarkymo formoms, propaguoti jas gyventojų tarpe.

J. Savilionis

Lietuvoje Rasta Nafta

Begreždami gilų gręžinį, Tarybų Lietuvos vakaruose respublikos geologai atrado skystos naftos.

Kaip ELTOS korespondentui pranešė Geologijos ir gelmių apsaugos valdyboje, jau kuris laikas yra manoma, kad Lietuvos vakarinėje dalyje esama naftos ir dujų. Tačiau ligi šiol pavykda vo iš gilių gręžinių susekti tik naftingų uolienų bei sunkiųjų dujų pėdsakus. Dabar gi surastoji nafta visiškai patvirtino, kad spėjimai buvo teisingi.

Gilaus gręžimo ir seisminiai darbai tebevyksta. Sekančiais metais prasidės naujas geologinių darbų etapas — bus tiriamos naftingosios struktūros. Atlikti tyrimai leidžia padaryti išvadą, kad Lietuvos gelmėse slypi pramoninės naftos ir dujų atsargos.

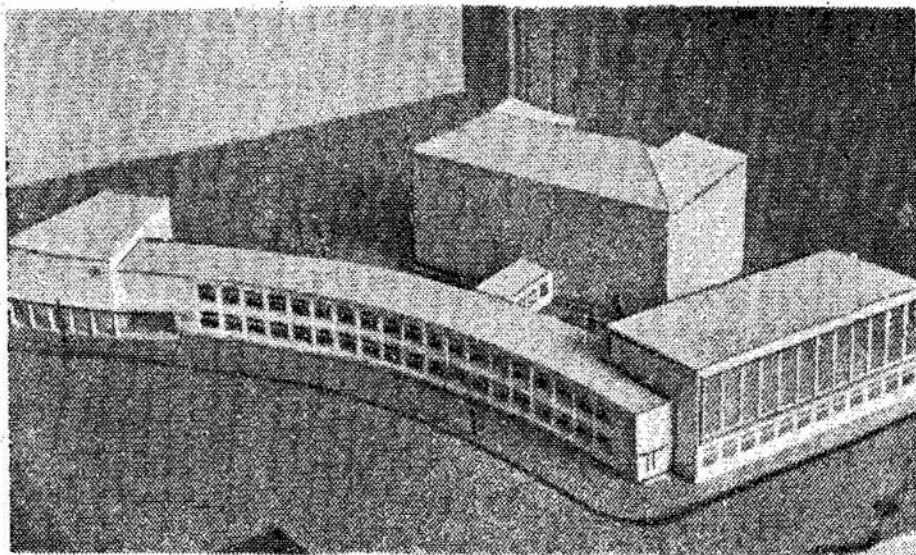
(ELTA)

Pirmoji Respublikoje

KAUNAS. — Energetikos ir elektrotechnikos institute pradėjo veikti pirmoji mūsų respublikoje elektroninių skaičiavimo mašinų laboratorija, kuriai vadovauja technikos mokslų kandidatas J. Mockus. Neseniai jis grįžo iš Maskvos, kur mokėsi Energetikos instituto aspirantūroje.

Naujoje laboratorijoje, kurioje dirba išimtinai jauni mokslininkai, baigę KPI ir dirbę Maskvos skaičiavimo centre, bus sprendžiamos elektroninių mašinų panaudojimo sudėtingiems apskaičiavimams atlikti problemos.

J. Gaižauskas

Vilniuje pokario metais buvo pastatyta Salomėjos Neries vardo vidurinė mokykla. Šią mokyklą numaty-

ta kone iš pagrindų remontuoti, pristatyti sportinį kompleksą. Statybos darbai bus pradėti ateinančių metų

pavasarij. Nuotraukoje: taip atrodys S. Neries vardo vidurinė mokykla Vilniuje.

Tauragėje -- Nuolatinė Dailės Paroda

Tauragės medicinos darbuotojų profsąjungos klubas tapo nuolat veikiančia dailės paroda. Vien šiais metais Vilniaus Valstybinio dailės muziejaus iniciatyva čia buvo eksponuojami septynių jaunu dailininkų — J. ir K. Svažų, B. Valantinaitės, B. Klovos ir kitų darbai. Didelio susidomėjimo susilaukė dailininko I. Budrio akvarelių paroda.

Neatsiliko ir tauragiečiai. Prie rajono kultūros namų veikiantis dailės ratelis taip pat organizavo parodą. Joje savo darbus išstatė liaudies meistrai V. Nikša, P. Šiaulyš, J. Meizys, A. Bagdonas ir kiti.

Šiomis dienomis tauragiečiai gausiai lankė Dailės instituto studentų darbų kilnojama parodą. Tai ketvirtoji dailės paroda šiais metais Tauragėje.

J. Gaižauskas

Prie Mikrofono -- Pirmūnai

"Pirmūno" kolūkis — vienas didžiausių Vilkijos rajone. Šiemet kolūkio nariams reikėjo nupiauti beveik 500 hektarų grūdinių kultūrų. Kolūkiečiai sėkmingai sudarė derlių.

Rajono radijo redakcija paruošė laidą, kurios metu šio kolūkio pirmininkas J. Miknevičius ir agronomas P. Mačys papasakojo, kaip žemdirbiai nugalė nepalankias gamtos sąlygas ir nuima derlių.

— Visur, kur tik galima, panaudojome techniką, — pasakojo J. Miknevičius. — Įtemptomis derliaus nuėmimo dienomis laukuose dirbo ne tik laukininkystės brigadų nariai, bet ir kolūkio kontoros darbuotojai, statybininkai, kalviai, sandėlininkai ir kiti.

Kolūkio agronomas P. Mačys kalbėjo apie žiemkenčių sėją:

— Net ir sunkiomis gamtinėmis sąlygomis stengiamės visur javus pasėti traktorinėmis sėjamosiomis. Labai gerai ir rūpestingai dirba traktorininkas J. Dikšaitis.

Radijo laidoje buvo papasakota ir apie kitus darbščiuosius "Pirmūno" kolūkio žmones.

Z. Mikalauskas

Spaudos Platinimo Dvidešimtmetis

Prasidėjus spaudos platinimui šių metų ketvirtajam ketvirčiui, Joniškio rajone paskelbtas spaudos platinimo dvidešimtmetis.

Gražią iniciatyvą parodė Kriukų ryšių skyriaus darbuotojai, pasiryžę pasiekti, kad kiekvienam šimtui gyventojų tektų po 100 egzempliorių spaudos.

Spartus spaudos užsakymas vyksta Gataučių, Bertaučių, Gasciūnų ir kituose ryšių skyriuose.

Lietuviški Gaminiai | Tarptautines Parodas

Lietuvos liaudies ūkio taryba pateikė sąrašą pramonės įmonių išleidžiamų gaminių, kurie 1961 metais bus eksponuojami tarptautinėse mugėse ir parodose.

I Leipcige įvyksiančią tarptautinę mugę numatoma pasiųsti suvirinimo transformatorius, seleninius lygintuvus, dulkių siurblių "Ventata", magnetolą "Neringa", dviračius paaugliams, Griškių popieriaus fabriko veliūrinį popierių.

Su horizontalinėmis ir vertikalinėmis frezavimo staklėmis, kurias išleidžia Vilniaus "Žalgirio" gamyklą, galės susipažinti Poznanės, Zagrebo, Izmiro, Delio tarptautinių parodų lankytojai. Dažymo agregatai, kompresoriai kelias į Tunisą, Ulan-Batorą, Zagrebą, Kabulą.

Pirmą kartą tarptautinėse mugėse ir parodose bus eksponuojamos plataus universalumo frezavimo ir apvalaus šlifavimo padidinto tikslumo staklės. Jas bus galima pamatyti Budapešto, Paryžiaus ir Brno parodų tarybiniuose paviljonuose.

(ELTA)

I talką Mišūrinio vardo kolūkio kolūkiečiams atvyko Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto lietuvių kalbos ir literatūros specialybės 38 pirmojo kurso studentės. Į antrą brigadą buvo pasiųsta 18 jaunuolių. Minėtoje brigadoje studentai padeda kolūkiečiams kūlimo darbuose.

Brigadininkas Vladas Sareika su pasitenkinimu kalba apie darbščias merginas. Bronė Ramonaitė, Janina Ypač gerai dirba studentės Sakavičiūtė, Rimutė Ramanauskaitė, Vida Šumskaitė ir kitos.

B. Pimelis,

A. Didžiulis.

Kavarsko rajonas.

Panevėžio rajono Lietuvos KP VI suvažiavimo vardo sėklininkystės kolūkio rugių

kulimas. Žiemkenčiai buvo kuliama tiesiog laukuose, privežant juos prie kuliamo-

sios vežimais ir sunkvežimiais. Sėkla iš karto buvo džiovinama ir valoma.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIŲ BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4353

BENKLAS KULTŪRINIO LYGIO

Suvažiavus į bungtines Tautos socialistinių šalių lyderiams, pasileido į darbą nekurių šalių atžagareiviai. Tiesa, jie neskaitlingi, bet savo kiaušikumu ir arogantiškumu jie labai daug atydos atkreipė, ypač spaudos ir televizijos reporterių. Žiūrint televizijos tiesiog slykštu darosi. Negalima net įsivaizduoti, kad atominė galybė žmonės galėtų elgtis kaip kokie laukiniai. O gal ir laukiniai taip nesielgtų.

Bent kiek proto turintis žmogus juk gali suprasti, kad tokie kiaušiški žveigimai ir spurdėjimai pasaulio eigos nepakeis. Jie tik parodo žmonėms jų kultūrinį lygį. Ne vienas protingas žmogus, matydamas, kaip jie elgiasi, pagalvojo, kad laimė žmonijai, jog jie neturi galios.

Reikia prisiminti ir aukštesnius žmones. Jungtinių Valstijų politikieriai ir spaudos ir televizijos spoksmenai taipgi elgėsi ne pagal užimamas vietas. Jungtinės Tautos yra tarptautinė organizacija. Prie jos lygiomis teisėmis priklauso visos šalys. Kiekviena turi tokias pat lygias teises dalyvauti šios organizacijos susirinkimuose. Tuo tarpu JAV valdžios ir spaudos spoksmenai diena diena kartoją, kad štai tokie ir tokie nėra laukiami svečiai. Lyg tai Jungtinės Tautos būtų JAV nuosavybė, privatus klubas.

Tiesa, iki šiol Jungtinės Tautos buvo vedžiojamos Jungtinių Valstijų. Bet tas laikas matyti bus praėjęs. Šiandien Jungtinės Tautos priklauso jau 96 valstybės. Ir vargiai bebus galima jas visas vedžioti už nosies. Ypač Afrikos ir Azijos šalys, kurios gali lengvai nusverti, gali elgtis kitaip, negu JAV politikieriai nori.

Visos imperijos baigia griūti. Tie laikai, kada imperijų balsas reiškė labai daug, jau praėjo. JAV, Britanijos ir Francijos ponams teks užmiršti, kad jie yra bosai visame pasaulyje.

KEISTAS UŽSISPYRIMAS

1957 metais atvyko iš Hong Kongo jauna knietė pasisvečiuotį Kanadoj pas savo tėvą. Jai besisvečiuojant Kanadoj gimė jai sūnus. Jos vyras ir du vaikai gyvena Hong Konge. Moteris nutarė ieškoti teisės gyventi Kanadoje ir bandyti atsikviesti vyrą ir vaikus į Kanadą, kur jos tėvas gyvena. Bet imigracijos ponai užsispyrė išdeportuoti ją, kadangi ji atvyko su vizitoriaus viza.

Jos vaikas, Kanadoj gimęs, yra Kanados pilietis ir Kanada negali jo deportuoti. Reiškia, imigracijos departamentas, deportuodamas motiną, sykiu deportuoja ir vaiką, Kanados pilietį. Kaip gi motina paliks vaiką vieną. O jeigu motina neimty vaiko, tai departamentas turėtų atskirti vaiką nuo motinos.

Atrodo, kad reikalas atsidurs į šalies aukščiausių teismą. Nuo jo priklausys, ar šiai motinai bus leista apsigyventi Kanadoje.

Atrodo labai keista. Kanadon važiuoja iš užsienių šimtai tūkstančių emigrantų. Tai ką reiškia vienas kitas daugiau? Ji yra tik 28 metų moteris. Turi tėvą, kurs gali padėti jai. Ir koks čia blogumas būtų, jeigu ir jos šeima būtų įleista?

Atrodo, kad imigracijos departamentas prilindęs kietagalvių, kuriems trūksta žmoniškų jausmų. Jie tik tada pasirodo labai gailėstingi, kada koks antikomunistas, nors ir niekam nevertas, pasiprašo leisti prisiglausti, kad nereiktų užmokėti už nusikaltimus savo liaudžiai. Dorų žmonių jie nesigaili.

O KAIP SU JT ČARTERIU

Demokratų kandidatas į prezidentus John F. Kennedy šaukia, kad Kuba yra raudonas satelitas ir kaltina Eisenhowero administraciją, kam ji leido Kubai pasidaryti raudonu satelitu. Girdi, saugokitės dabar, jis tokių baikių neleis, jeigu taps prezidentu.

Pamirau šilus Mėlynuosius

Veronika Masaitienė

Pamirau aš šilus mėlynuosius
Ir širdy vis nešiojuosi juos.
Ir dainuosiu, dainuosiu, dainuosiu,
Kol gi...tinės šilėliai žaliuos.

Mane ošiantis miškas augino.
Saulė tryško žalia jo ūksmė,
Ir spindėjo padangės mėlynė
Šaltinėlio tyriausio versmėj.

Ir hūliavo vis pasakom savo
Ir legendom šurpiom kaip mirtia.
Ir dainavo, dainavo, dainavo —
Apie viską dainavo man jis...

Slėpė jis žemines partizanų
Nuo plėšriųjų grobikų gaujų. —
Tie šilėliai gimtineje mano
Apšlakštyti brolelių krauju.

Pamirau aš šilus mėlynuosius
Ir posmus neramios jų giesmės.
Ir dainuosiu, dainuosiu, dainuosiu,
Kol gimtines šilėliai šlamės.

Kazlų Rūdos raj., Karčūdė.

Kalbos ir Tikrovė

S. KARPĖ

Jungtinių Valstijų demokratų kandidatas į prezidentus, John F. Kennedy, yra neblogas oratorius. Jis moka švaistytis gražiomis frazėmis. Bet vargu kas gera iš to bus. Už tai, kad kalbos, jeigu jos nieko bendra neturi su faktais, su tikrove, visuomet pasilieka kalbomis.

Pavyzdžiui, laike rinkiminės kampanijos dabartinis mūsų premjeras John Diefenbaker sakė, kad jis nėra to prižasties kodėl bent vienas kanadietis negalėtų turėti darbo. Jis tikrino, kad jam valdant visi kanadiečiai dirbs. Bet kaip iš tikrųjų yra?

Kaip pranešė statistikų biuras, tos pačios valdžios organas, liepos viduryje buvo 311,000 bedarbių. Rugsėjo pradžioje buvo 322,000 bedarbių. O kiek jų bus žiemą?

Kennedy sakė, kad amerikiečiai turi perrėkti Chruščiovą ir pralenkti gamyboje. Kas liečia riksmą, kalbas, tai amerikiečiai gali lengvai padaryti. Kennedy ir kiti ir dabar puikiai šaukia, plepa be galo. Bet kaip bus su gamyba?

Jungtinėse Valstijose jau dabar perviršius gaminių. Ne todėl, kad visi amerikiečiai visko turėtų, bet todėl, kad jie nepajėgia išpirkti, ką pagamina. Daug kas net nepavalgo socialiai, nes neturi užtektinai pajamų. Ar Kennedy pasirošęs suteikti tiems amerikiečiams daugiau pajamų?

Kadangi gaminių netrūks-

ta, tai ir darbo nėra dėl visų amerikiečių. Virš 4,000,000 be darbo. Jeigu šiems darbininkams būtų darbo tai gamyba žymiai padidėtų ir be apsisunkinimo darbe. Bet jie nerūkalingi. Ir tie, kurie dar dirba, dažnai rūpinasi, kaip ilgai galės dirbti.

JAV darbininkų unijos priverstos ieškoti būdų, kaip apsaugoti darbus. Jos planuoja reikalauti sutrumpinti darbo savaitę iki 32 valandų. Jos reikalauja algų pakėlimo, kad darbininkai galėtų daugiau įpirkti. Tas pat ir Kanadoje.

Ką gi Kennedy ir Niksono draugai fabrikantai daro? Jie visomis jėgomis kovoja prieš darbininkų reikalavimus. Jie nori, kad darbininkai dirbtų ilgiau, už mažiau atlyginimo. Tas dar daugiau darbininkų išstumtų į bedarbių eiles.

Jungtinės Valstijos ir Kanada galėtų daugiau pagaminti be pasunkinimo darbo, be pasiaukojimo: Virš 4,000,000 darbo žmonių turi virš 8,000,000 rankų. Tos rankos laukia progos padirbėti.

Bet tas dar ne viskas. Kada Kennedy kalba į darbininkus, jis visai kitaip kalba. Labor dieną Detroite Kennedy sakė:

"Ko Amerikos darbininkų judėjimas nori dėl Amerikos, tai ir aš to noriu, o prieš ką stoja Amerikos darbininkų judėjimas, tai ir aš prieš tai stoju".

Reiškia, ir Kennedy stoja

Bet gi Jungtinių Tautų čarteris sako, kad kiekviena tauta turi laisvę pasirinkti tokį kelią, kuris geriau jai patinka.

už 32 valandų darbo savaitę, už algų pakėlimą, prieš darbininkų išnaudojimą.

Kaip daug skiriasi jo kalbos viena nuo kitos.

Tokie tai yra tie politikieriai. Jie daug kalba, daug žada, bet maža padaro dėl darbo žmonių. Ir abelnai, jų rinkiminės kalbos yra muilo burbulas. Jos supliūšksta vos rinkimams praėjus.

Jie visi, tai yra, fabrikantai ir kiti samdytojai, nori, kad samdiniai pasiaukotų. Bet nekalbėkit apie tai, kad samdytojai pasiaukotų. Tuoj apšauks raudonais ir išdaviškais.

Apie Triukšmadarius

Didlapiai labai daug prirašė apie "demonstracijas" New Yorke prieš Chruščiovą, Tito, Kastro, Kadarą ir kitus. Rodos, kad šios gaujiškos demonstracijos buvo labai svarbus įvykis. Ir kas gi tą triukšmą kėlė?

Pats didžiausias tų triukšmadarių vadas buvo Dr. Bela Fabian. Tai katalikų tikėjimą priėmęs žydas fašistas. Žydai sako, kad didesnio niekšo pasaulyje gyvųjų tarpe nėra. Jis už pinigus išdavęs naciams žydus, kaip ir kitus antinaciškus vengrus.

Tas triukšmas buvo tokių ir panašių bėglių šuniškas lojimas. Jis nieko bendra neturi su Jungtinių Valstijų žmonėmis. JAV visuomenė nedalyvavo ir neužgria šių reakcionierių. Hitlerio išperų triukšmo.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Jaškevičius, Worcester, Mass., prisuntė nuo ALDLD 7-to apskrčio dėl Liaudies Balso paramos \$25.00 aukų.

P. Kiškis, Vancouver, B. C., atsinaujino sau ir Lietuvon prenumeratas ir paaukojo LB rudeninio vajaus sąskaiton \$11.50.

F. Klaston, Huntington Sta., N. Y., prisuntė \$2.00 aukų.

J. Thamasun, Flin Flon, Man., atsinaujindamas prenumeratą, prisuntė \$2.00 aukų.

J. Celnis, Piedmont, Que., atsinaujino sau ir Lietuvon prenumeratas ir paaukojo \$1.50.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

NEW YORK. — Spaudos korespondentai atsilankė pas Jungtinių Amerikos Valstijų Komunistų partijos sekretarį.

Komunistų partijos vadai kritikavo JAV dabartinę politiką, kuri yra žalinga tautai, kelia nerimą ir šaltąjį karą didina.

Pastabos

Vakarų politikieriai pavadino absurdu, kada Chruščiovas pasiūlė visų šalių vyriausybių galvoms susitikti Jungtinių Tautų rūmuose New Yorke.

Bet tai nebuvo absurdas, kaip dabar visi matom.

Ir Eisenhoweras, ir Macmillanas, ir Diefenbakeris ir daugelis kitų vakariečių lyderių pamatė, kad ignoruoti tokį svarbų dalyką yra labai nepatogu.

Jeigu jie būtų ignoravę, būtų tik save pažeminę.

Tarptautinio įsitempimo mažinimas yra svarbus visų reikalas.

Esant dideliame įsitempime gali įvykti didelių nesuspriktimų, kurie netikėtai iššauktų susikirtimus.

Gi Jungtinės Tautos yra geriausia vieta viešai apkalbėti, apdiskutuoti visas problemas, kurios kliudo tautomams taikiai sugyventi.

Kanados žydų laikraštis Vochenblat įdėjo aprašymą (angliškai) apie lietuviškus hitlerininkus, kuriems pavyko atsikraustyti į Kanadą.

Aprašymas paremtas S. Laurinaičio straipsniu, kuris tilpo Tėvynės Balse.

Paduodama eilė pavardžių ir adresų, kur tie hitlerininkai gyvena.

Laikraštis pastebi Kanados valdžiai, kuri tikrina, kad Kanada neįsileido Eichmano draugų, kad ji apsilenkia su faktais.

Al. Gimantas bando Tėviškės Ziburiuose užstoti, aiškindamas, kad negalėjo pralysti joki Eichmano draugai, nes buvo labai tikrinama.

"Jei ir pasitaikė viena kita išimtis, tai negalima būtų bendrinti su visa išeivijos mase", sako jis!

Juk, rodos, niekas ir nebando kaltinti visos išeivijos. Iškeliami tik tie, kurie gerai žinomi ir tikrai kalti.

Būtų didžiausia nesąmonė manyti, kad kas nori nekaltą žmogų įkaltinti.

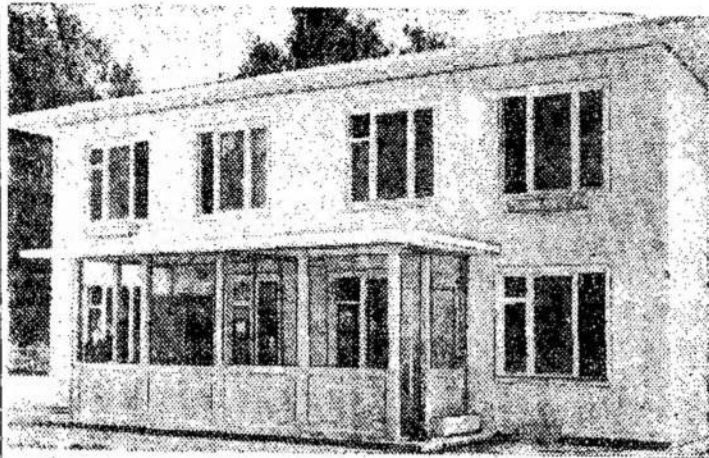
Būtų daug maloniau, kad nebūtų Kanadoj nei vieno.

Skaudu net pagalvoti, kad buvo tokių, kurie talkininkavo hitlerininkams išžudyti Lietuvoje virš pusės milijono žmonių.

Taipgi atrodo baisiai keista, kad yra tokių, kurie viešai kelia mintį apie statymą paminklo tiems "didvyriams".

Toks paminklas tikrai būtų juoda dėmė visai išeivijos masei.

J. Y.

Maskvos srities Kuncovo rajono Usovo gyvenvietėje pastatytas bandomasis dviejų aukštų gyvenamasis namas iš gelžbetoninių vibroplokščių. Specialiai kaimo vietovei suprojektuotas namas skiriamas keturioms

šeimoms. Kiekviename iš keturių butų yra trys šviesūs kambariai, veranda, virtuvė, vonia ir koridorius.

Nuotraukoje: bandomasis dviejų aukštų namas Usovo gyvenvietėje.

Ką Kiti Rašo

Sunkus, bet neišvengiamas kelias

Vėliau ar anksčiau Amerikos darbininkija turės pasuktį į neišvengiamą kelią, kuris ją nuves prie Darbo partijos. Sykiu su darbininkija ton pusėn pakryps ir pietūs baltakalnių sluoksniai ir smulkiosios buržuazijos dalis.

Pasisakymų už Darbo partiją mes girdime vis daugiau.

Štai, suvažiavime mašinistų unijos, pereitą savaitę įvykusiame St. Louise, už Darbo partijos reikalingumą pasisakė konservatyvas tos unijos prezidentas A. J. Hayes. Mašinistų unija, kaip žinoma, turi milijoną narių.

Hayes nurodo, kad šiuo laiku tas klausimas dar nepribrendo, bet padėtis abiejose senose partijose yra tokia, kad plačiųjų liaudies minčių interesai pareikalaus steigti trečią partiją.

Už Darbo partiją pasisakė ir J. Curran, marininkų unijos prezidentas. Šiuo laiku, sako jis, steigti Darbo partiją dar negalima, nes darbininkų judėjimas per daug susiskaldęs ir pati idėja dar nėra tinkamai išpopuliarizuota. Bet artinasi laikai, kada bus kitaip.

M. Quill, transporto darbininkų unijos prezidentas, rašo savo unijos organe "Express", kad organizuotam darbui jau laikas rimtai pagalvoti apie savąją partiją.

Prielankiai už savosios partijos steigimo reikalą yra pasisakiusios dar šios unijos: mėsos darbininkų, Pacifiko laivakrovių, metalo darbininkų ir nepriklausoma elektrininkų (UE).

Elektrininkų unija, savo konvencijoje Atlantic City, atsiskakė indorsuoti Kennedy- Johnsono tikieta.

Kalifornijos Darbo Fede-

racija-CIO taip pat balsavo už Darbo partiją.

Visa tai rodo, kad trečiosios partijos idėja randa vis daugiau ir daugiau šalininkų.

Didelį įspūdį šios šalies darbo unijose padarė Kanados Darbo Kongreso nutarimas daryti konkrečius žingsnius ta kryptimi. Kanados unijistai, kaip žinoma, savo daugumoj, priklauso Amerikos Darbo Federacijai.

Taigi, ideologinis darbas jau prasidėjo. Rimtai ir nuosekliai pradėta galvoti apie griežtą posūkį politiniame šalies gyvenime.

Siemet, aišku, darbo žmonių balsuos už Kennedy. Balsuos, žinoma, iš bėdos, nes kito pasirinkimo nėra.

Pats Kennedy ir jo leitenantai galėjo pamatyti Detroito, Darbo dienos demonstracijoje, kaip šaltai į jį žiūri net Reutherio vadovaujama unijistai.

— Vilnis

Pranašauja atoslūgį

AFL - CIO prezidentas, Meany, Darbo šventės dienoje, televizijos interviu pranašavo atoslūgį ateinančią žiemą. Jis nenumato darbų pagerėjimo, kuomet plieno industrija atleidinėja darbininkus.

Dabar mūsų šalyje negaunančių darbo yra 4 milijonai, pagal valdžios raportą, o pagal unijų apskaičiavimą, siekia net 5 milijonus.

Ir tokia padėtis dar neskaityta atoslūgiu. Mūsų šalies tvarkoj, įprasta skaityti tai normalia padėtimi. Nekurie vadina šią padėtį netgi gerlaikiu.

Prezidentinių kandidatų kalbose, nedarbo klausimas nėra programoj. Tiesa, jie žada plėsti industrijas. Bet vien plėtimas negelbės nedarbą pašalinti. Nes dabar

esančios dirbtuvės ne visos dirba pilnai ir susikaupę produktų perviršius. Svarbiausia industrija yra plieno, o ji dabar naudoja tik 50% produkcijos galimybes. Panašiai yra ir kitose industrijos šakose.

Pašalinti nedarbą reikalinga darbo valandas trumpinti ir pakelti uždarbius mažai apmokamų darbininkų. Tik tas gali sudaryti geresnę rinką produktams, tai yra naikinti nedarbo atsikartojimus.

— Petriškis

Kur jie mokinasi?

Mūsų gatviniai laikraščiai pilni "riebių žinių" apie lytinių išgverėlių piktadarystes. Dauguma prasikaltėlių — jaunuoliai.

Bet štai Waukeša, Wisconsin, miesto parko krūmuose areštuoti šeši jau nebe jaunuoliai, bet prazilę vyrai. Ne tik prazilę, ale aukštai visuomenės gerbiami piliečiai.

Policija juos seniai nužiūrėjo ir sekė. Užtikti bepraktikuoją "sodomišką nuodėmę".

Kas tie gerbiami piliečiai? Kolegijos dekanas, aliejaus kompanijos aukštas perdėtinis ir Romos katalikų kunigas!

Štai kur pavyzdys mūsų jauniems kriminalistams!

— I. Jonikas

Mokslo ir Technikos Naujienos

Naujovė Vėžio Diagnostikoje

Maskvos radijas pranešė apie naują metodą, naudojamą ankstyviniams vėžio susirgimams nustatyti. To metodo autorius — tarybinis gydytojas J. Obornickis.

Savo tyrimus Obornickis pagrindė tuo, kad vėžiu sergančių žmonių kraujas koaguliuoja greičiau už normalų kraują. Tad jis priėjo išvados, kad pirmųjų vėžio simptomų reikia ieškoti tirint kraują.

Tirdamas gyvulių kraują, mokslininkas pastebėjo, kad, įleidus mėgintuvėlį su krauju plazma dešimčiai sekundžių į verdantį vandenį, laipsnis, kuriam esant, tirpalas tampa drumzlinas, rodo ligos progresavimo laipsnį. Kuo tirpalas yra daugiau drumzlinas, tuo daugiau pažengusi liga.

Obornickis sukūrė specialų prietaisą, kurį naudojant pakanka vos kelių lašų kraujo tikrai diagnozei nustatyti.

Obornickio "termokoaguliacijos" metodas buvo prietaikytas 4,500 atvejais, ir teisingų diagnozių kiekis siekė 95 procentus.

ŠYPSENO

Puiku, bet...

Atvyko į San Francisco gimnaitis, gyvenęs Texas valstijoje.

"Nori pamatyti miestą?" klausia šeimnininkas.

"Aišku", atsakė svečias.

Nusivedė jis svečią į Mark Hopkins viešbutį ir išsikėlė į pat viršų. Bet tuo metu užėjo nepaprastas ūkas.

"Tenai", aiškina šeimnininkas, "yra Auksinių Vartų tiltas, tik tas ūkas neleisdžia matyti. Labai gražus vaizdas. O tenai, Alcatraz kalėjimas, taipgi gražus vaizdas, bet jo irgi nematyti per tą ūką".

"Pas mus, Texas valstijoje", įsiterpė svečias, "nėra tokių dalykų, bet kokie yra, visi yra gerai matomi".

—

Antras pasirinkimas

"Labai apgailėstauju, kad jūsų troškimai neišsipildė", tarė gydytojas koridoriuje besisukinėjančiam vyrui, "Zinau, jūs labai norėjote sūnaus, bet žmona pagimdė dukterį".

"Tai niekis", atsakė tėvas, "Duktė buvo mano antras pasirinkimas".

Nepaprasti Vėžliai

Prie Ekvadoro, Galapagu salose, gyvena vėžliai (tortois), kurie sveria iki 500 svarų. Sakoma, kad kada ispanai atrado salas 16-tame šimtmečiuje, tose salose buvo milijonai tokių vėžlių. Dabar jų likę apie 30. Mat jų mėsa tinkama valgymui, tad jie yra gaudomi ir naudojami maistui. Be to, juos, ypač jaunas, naikina laukiniai šunės. Jų kiaušinius ryja laukinės kiaulės, kurių ten labai daug.

Zoologai susirūpino jų likimu. Jeigu nebus dedamos pastangos apsaugoti juos, tai greitu laiku nebeliks jų veislės. Norima, kad Ekvadoro vyriausybė ateitų taikon. Siūloma užtvirti tam tikras sritis, kad niekas negalėtų prieiti prie jų.

Cukrus ar Spiritas?

Šuo priverstas bėgioti narve. Per dieną, normaliai maitinamas, jis lengvai nubėgdavo 24 km ir netgi didėjo jo svoris. O kuomet jo maisto racione cukrus buvo pakeistas vandeniu atmiestu spiritu, šuns darbingumas sumažėjo: jis dabar nubėgdavo tik 18 km ir labai sulys. Ar neaiški alkoholio žala gyvam organizmui?

Išpūdžiai Tėvynėje

MONTREAL. — Pastarųjų trijų metų laikotarpyje mūsų gimtinę aplankė gana didelis skaičius tėvynainių, toli nubolksčių nuo tėvynės, k. t. iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Urugvajaus, Argentinos, Skotijos ir iš kitur. Daugelis iš jų sugrįžę plačiai aprašė savo išpūdžius, ką matė, patyrė. Ypač gausiai aprašė "Laisvėje" ir "Laudies Balse", iš visų gyvenimo sričių, klausimų ir atsakymų formoje, drg. R. Mizara, kuriam teko laimė išbūti Lietuvoje pusę metų ir turėjo progos su viskuo plačiau susipažinti. Rodos, kad klausimų neliko, į kuriuos nebūtų atsakyta, o vienkam žmonėms sugrįžusius neatleidžia nuo įvairių klausimų.

Nesiryžau rašyti išpūdžius iš visos kelionės, nes tą žinojau atliks mūsų (kanadiečių) grupės vadovas drg. P. Šiuplevičius, kuris savo pažadą jau gražiai ištesėjo. Čia noriu tik kai kuriuos klausimus atsakyti, kurie dažnai būna statomi.

Ar Visi Žmonės Lietuvoje Patenkinti

Tikiu, visiems žmonėms žinoma, kad pasaulyje nėra tokios valdžios, ar santvarkos, kuri visiems žmonėms patiktų. Tad galima pasakyti, kad ir dabartinė santvarka mūsų tėvynėje ne visiems prie širdies! Ar gali patikti buvusiam dideliui, ribia alga apmokamam valdininkui, kuris žinojo tik baliavoti, o darbo atlikimas jam buvo kelintaeilis dalykas, preferencus lošti, su ponutėmis po kurortus orgijas kelti ir panašiai. Prieš išvykimą į Kanadą, gyvenau porą metų Kaune pas brolių, kuris tapo centraliniame pašte, tai užtektinai turėjau progos prisiziūrėti į aukštuomenės gyvenimą ir "kultūrą", nes mano brolis dažnai keldavo balius dėl savo viršininkų, kad jį nepaliktų iš darbo. Ar gali būti patenkintas buvęs stambus buožė, kuriam bernai ir slūginės plūso nuo tamsos iki tamsai už mizerną atlyginimą ir už barščių bliūdą, o jis sau, pasikinkęs kumelaitę, po turgus, po karčiamas iki vidurnakčio tran-kydavosi. Tinginiai, savimeiliai yra dabartinės santvarkos priešai, labai nepasitenkine, nes jiems reikia "savo prakaitu duoną valgyti".

Kai kurių žmonių nusiskundimai yra pamatuoti apie kai kuriuos nesklandumus ir trūkumus, kurių dar pasitaiko, o tai grynai kaltė blogų elementų, jų savanaudiškumo, arba neapykantos dabartinę santvarkai. Reikia nepamiršti, kad yra daug

senų, buvusių Smetonos laikų valdininkų, kurie užėmę atsakomingas vietas, kurie nepritaria dabartinei santvarkai ir pasiryžę kenkti. Man pačiai ne kartą teko išgirsti iš žmonių sakant sekančiai: "Santvarka ir valdžia labai gera, gyvenimas kur kas būtų daug geresnis, jei nebūtų blogos valios žmonių, kurių dėka dar pas mus pasitaiko daug negerovių". Pasitaikė išklausti ir labai nepamatuotų nusiskundimų. Norėję mane įtikinti, kad ši santvarka negera. Nusiskundžiančiųjų tarpe buvo vienas būsų vairuotojas, kuris skundėsi savo labai įkyriū ir sunkiu darbu. Vaziuodama busu nepastebėjau, kad vairuotojas turėtų kokius nors sunkumus, nes jam nereikia nė bilietus parduoti (parduoda daugumoj moterys konduktorės), nė į keleivių paklausimus atsakyti (kartais keleiviai klausia visokių informacijų). Kai pasakiau, kad pas mus vairuotojas ir bilietus parduoda ir informacijas suteikia, tai jis jokiū būdu netikėjo, sako "tai negalimas dalykas". Be abejo, jis pagalvojo, kad čia mano tik propaganda. Viena kolūkietė nusiskundė di- dele "vergija" kolūkyje. Girdi, tamsa nuo tamsos plūsi dirbi, o užklausus, kurią valandą eina į darbą, tai atsakė, kad moterys pradeda nuo 9 val., o vyrai nuo 8 val. ryto. Pamenu, mano laikais, darbymetės metu, vyrai ry- tą 7 val. jau grįždavo pusry- čiauti iš laukų, apare žemės plotą, ar nupioję šieno lan- ką.

Darbdienų daug negali padaryti ir už tuos pačius mizernas atlyginimas, kad vos gali išgyventi. Apsigri- žus aiškina kitaip. Sako, tai ne anie seni laikai, dabar jau svietas išsipaičinęs, jau vai- kas stodamas į penktą kla- sę nei be laikrodžio, be dvi- račio. Sako, štai, kad ir jos keturi vaikai ir keturi dvi- račiai namuose. Ji pati kol- ūkietė, o laikrodžius ant ran- kos (ar žinote nors vieną kaimietę, anais "egraisiais" laikais turėjusią laikrodį?) Užklausiau jos, kaip taip mi- zernai uždirbdama kolūkyje laikrodžius ir dviračius galė- jo įsigyti. Atsakymo nega- vau.

Tenka girdėti pas mus to- kių išsireiškimų. Girdi: "Aš tikiu tik tai tuo, ką mano gi- minė parašė, nes žinau, kad nemeluoja, o ką kiti sako (nežiūrint ir tie, kurie savo akimis matė ir patyrė), ar parašo, tai aš netikiu". Tai labai klaidingas įsitikinimas. Nes jei Jums tiktų asmeni- kai susitikti su savo namiš- kiais, tai dažnai patirtumėte,

kad vienas iš jūsų artimųjų labai nusiskundžia gyveni- mu, o kitas priešingai — la- bai džiaugiasi. Štai vienas pavyzdys patirtas Lietuvoje: Vienas delegatas iš Skotijos, sugrįžęs į Vilnių, po aplan- kymo savo brolio ir sesers (kurie abu gyvena kartu ir dirba tame pačiame kolūky- je), ir stato klausimą sekan- tį: "Lankiausi pas brolių ir seserį, abu gyvena tose pa- čiose sąlygose, vienas iš jų labai nusiskundė, o kitas la- bai džiaugiasi gyvenimu, tai kuris dabar čia teisingas, ar galėtumėte Jūs man paaiš- kinti?" Labai panašų atsitiki- mą galėčiau papasakoti ir aš apie savo gimnainčius. Taigi, išvada, kad ne visuo-

met ir artimiesiems galima patikėti.

Po didelių karo audrų, po tokio didelio sugriovimo mūsų Tėvynės, o jau spėta pa- daryti tokia didelė pažanga kai kuriose gyvenimo srity- se, tai galima tikėtis gražios ateities. Paimkim pavyzdį, kad ir mokslo šaką, kur vi- siems yra prieinama, kas tik turi norą mokintis. Štai pa- vyzdys: mano vyras dažnai prisimena, kaip jiems augant aštuoniems vaikams, buvo sunku išmoksinti vienintelę seserį. Turėjo visi save nu- siskriausti, o dabar jo vieno brolio net trys vaikai mo- kosį Kaune.

Petrė

LTSR Prezidento Laiškas

Mielas Drauge Andriuli!

Aname laiške buvau užsi- minęs apie pabėgėlius iš Lie- tuvos arba taip vadinamus "dipukus" ir žadėjau jiems drūtą žodį. Dabar, kai Lietu- voje lankėsi gana didelis skaičius Amerikos ir kitų kraštų lietuvių, teko iš jų dar daugiau išgirsti apie "dipu- kus" ir jų varomą šmeižimo kampaniją prieš Tarybų Lie- tuvą, prieš Tarybų Sąjungą, prieš tarybinę armiją, žo- džiu, prieš visą kas tarybi- nio, prieš mūsų socialistinę santvarką ir jos veikėjus.

Be abejo, mes skiriame "dipukus", kurie sąmoningai tą šmeižto biznį varo ir jį organizuoja, nuo tų, kurie dėl nesąmoningumo ir nesu- pratimo taip apgavikų kam- panijai pasiduoda. Mums la- bai gaila šių antrųjų, kurie šmeižtais tiki ir mano, kad jie nebeturi kito likimo, kaip būti žmonėmis be Tėvynės, kad jie būk tai neturi kelio atgal į Lietuvą pas saviš- kius.

Daugelis buvusių "dipukų" yra grįžusių iš įvairių kraš- tų. Tikiu, sugrįžėlių yra ne keletas, ne šimtai, bet kelios dešimtys tūkstančių, jei pa- imsime visą laikotarpį po karo.

Bet čia nesu nusistatęs agituoti už grįžimą į Tėvy- nę. Ir tegul nemano niekas, kad mums rūpi ką nors ypa- tingai "žvejoti" ir traukti namo. Norių tik išsklaidyti apgaulę būk kažkaip pavoj- jinga grįžti. Yra daug atsi- tikimų kada nepriimame į tarybinę pilietybę žmonių, norinčių važiuoti į mūsų ša- lį. Jų tarpe buvo ir eilė Jung- tinių Amerikos Valstijų pi- liečių lietuvių. Jei jau taip "žvejojumėm" piliečius, to nedarytumėm.

Šį kartą noriu štai kokį žodį "dipukams", ypač inte- ligitams ir politikieriams pasakyti.

Jūs, ponuliai, šmeižiate ir dergiate visą kas tarybinio.

Bet ar jums į galvą ateina, kad tik dėka mūsų, Tarybi- nių žmonių, laimėtai kovai prieš hitlerizmą yra išgelbė- ta lietuvių tauta. Ir dar dau- giau — dėka Tarybinės ar- mijos pergalei ir hitlerizmo sutriuškinimui esate išgelbė- ti. Tai ne anachronizmas, bet nenuginčijamas faktas.

Vargiai ar kas gali abe- jonti, kad Hitleriui karą lai- mėjus lietuvių tauta būtų buvusi išblaškyta, išžudyta, išnaikinta. Paskaitykite B. Sruogos "Dievų mišką" ir ten atrasite įtikinamą paliu- oijimą. B. Sruoga pasakoja, kaip jam sunčiamam į nai- kinimo stovyklą gestapo vir- šininkas einiškai ir atvirai pareiškė, kad lietuvių tauta bus išnaikinta ir pirmoj ei- lėj imamasi inteligentijos naikinimo.

O juk B. Sruoga nebuvo komunistas. Daugelis tų, ku- riuos hitlerininkai siuntė į naikinimo stovyklas, buvo net hitlerininkų pakalikai ir jiems tarnavo. Hitlerininkai juos išnaudojo, o kai pasi- darė nereikalingi — pasiun- tė išnaikinimui. Netik visa lietuvių tauta, bet ir jūs, po- nai politikieriai, hitlerinės okupacijos metu buvote lyg žmonės spąstuose. Ir tik Ta- rybinei armijai tuos spąstus sudaužius galėjote išbėgti ir išnešti savo kudašius. Tad no- riu, kad tie ponai apie tai pagalvotų...

Skubiu užbaigti, bet prie- progos dar parašysiu.

Labų dienų draugams Prū- seikai, Jonikui, Jokubkai, Pauliukui ir visiems vilnie- čiams.

Jūsų Justas Paleckis
Maskva,
(Vilnis)

Prkinas. — Kinijos Liau- dies Respublika ir Gvinėjos respublika pasirašė trijų me- tų prekybos sutartį. Kinija sutiko kreditan teikti Gvinė- jai techninės pagalbos už \$25,000,000.

Saugokit Sveikata

Dr. J. Kaškaitis
Planas, tvarka, sistema
sveikata palaiko

Daugelis mano draugų amerikiečių lietuvių jau tru- putį pagyvenę, kiti jau ir pensininkai. Tai čia būkite, brangieji, tvarkingi, nesusi- leiskite per daug, nesulepšė- kite.

Pailsėt, žinoma, gerai, bet nuosaikiai. Vien tik ilsėtis ir ilsėtis, nieko neveikti — nie- ko gera nežada. Neatsistaty- dink, neatsimesk nuo visko, nuo bendros veiklos (do not retire). Būk blaivai nusitei- kęs, neatitrūk nuo gyvenimo. Ypač dabartiniams pasaulinės įtampos laikais. Gali pava- žiuot kur atostogų, bet nuo- latinės atostogos netvarkoj. Reikia saiko — bus ramiau ir sveikiau. Net ir susirgus, ilgas poilsis, gulėjimas nėra geran. Vis šiek tiek reikia judesio, veiklumo — krau- jui, širdžiai geriau.

Kad ir nebeini į dirbtuvę ar įstaigą, tai vis viena kru- tėk, veik ką. Nusistatyk, pa- daryk planą, sutvarkyk lai- ką ir leisk dienas sistemini- gai, tvarkingai. Sakysim, kelkis anksti, nesivoliok il- gai lovoj visas sudribęs, su- tingęs. Pradudai ir kelkis ir pradėk dienos planą. Pat pir- ma gerai pasimankštink, paskui apsiprausk, apsilvik, eik pusryčių.

Prisipratink pusryčių val- gyti sočiai, pietų vidutiniš- kai, o vakarienės visiškai mažai. Po pusryčių, iš ryto protas esti veiklus. Skaityk gerą, įdomią knygą, žurnalą, laikraštį. Gal ir parašyk ką- juk mūsų laikraščiams rei- kia korespondencijų, bendra- darbių. Padėk rašyt savo ko- lonijos lietuvių istoriją, kad paliktumei po savim vertin- gą atmintį.

Pietūs, o po pietų — vik- riai pasivaikščiok, tai bus naudos visai organizmo ma- šinerijai. Grįžęs vėl krapšty- kis, krutėk: skaityk ar ką meistravok, dirbinėk. Gali pažiopsot gero kino filmo, bet negargsok prie televizi- jos perilgai, nebent radai kokią vertingą programukę, tikrą muziką, pokalbį, įdomų pranešimą.

Gali pasisvečiuot arba pa- save sveičią turėt, gali į te- atrą nueit, bet nesivėlink na- mo, nemažink aštuonių va- landų miego.

Tarybų Sąjungos žinių agentūra Tass pranešė, kad tarybinis chirurgas pakeitė sugedusią mergaitės akies leliukę lankscia stikline le- liuke ir tokiu būdu sugrąži- no regėjimą.

Operacija atliko chirurgas Sviatoslavas Fedorovas Cu- vašų tarybinėj respublikoj. Tokia operacija tur būt bus pirmą pasaulyje.

J. Alsopas Apie Jungtinių Valstijų Prestižo Smukimą

Zemiau telpa Josepho Alsopo. New York Herald apžvalgininko, straipsnis apie Jungtinių Valstijų prestižo smukimą. — Red.

Tarp motyvų, dėl kurių Kostarika buvo išrinkta neseniai įvykusio Amerikos valstybių organizacijos pasitarimo vieta, vadovautasi vien motyvu, lygiai taip nemaloniu, kaip ir demaskuojančiu.

Amerikinės politikos kūrėjai priėjo išvadą, jog Kostarika — tai vienintelė Karibų jūros šalis, kurią Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius gali aplankyti be ypatingai sustiprintos ginkluotos apsaugos, rimtai nerizikuodamas, kad jį užpuls minia, kad jį apmėtytys akmenimis arba kad jam grės koks nors kitas pavojus ar įžeidimas.

Všios kitos šalys netiko arba politiniu atžvilgiu, kaip, pavyzdžiui, Dominikos Respublika, arba jų vyriausybės nebūtų galėjusios arba panorusios suvaldyti komunistus ar nekomunistus, simpatizuojančius Fidelinui Kastro, kurie tuošėsi mėginti protestuoti prieš Kubos nubaudimą tame Amerikos valstybių organizacijos pasitarime.

Be abejo, šiais rinkimų metais tokie faktai bus neįgiami lygiai taip, kaip buvo neįgiami kai kurie nemalonūs faktai, susiję su Japonijos atsisakymu pakviesti prezidentą, Eisenhowerį. Bet vis dėlto tai faktai. Jie duoda gana teisingą vaizdą apie Amerikos ir Vakarų prestižo smukimą, apie plintančią demoralizaciją šalyse, turinčiose pirmąją reikšmę mūsų šaliai bei Vakarams, ir apie didėjančią neapykantą Jungtinėms Valstijoms, kurią Kremlius demonstruoja vis įvairiais išpuoliais ir ramybės drumstimu.

Protingi, apie dabartinę padėtį nusivokiantys žmonės, net Eisenhowerio vyriausybę, nūnai sutinka, kad trys paprinęti lygiagrečiai procesai dabar artėja prie aštriai kritiškos stadijos. Apie krizę kaip tokią nekalbama, nes ji plačiai pasklidusi ir iš pirmo žvilgsnio neatrodo visuotinė. Įvykiai Kuboje nesiejami su įvykiais Laose. Lūdnos žinios iš Kongo nesiejamos su nepaprastą nerimą keliančiomis žiniomis iš Berlyno.

Gi iš tikrųjų esama glaudaus ryšio tarp proamerikinės vyriausybės išvimo Laose, prokomunistinės vyriausybės sudarymo Kuboje, ka-

tastrofos, kuri, matyti, pakibo ties Leopoldvilium, ir Rytų Vokietijos grasinimu išvaduoti Berlyną. Visa tai yra vienos visumos dalys. Visa tai giliausiai veda į Amerikos ir Vakarų šalių prestižo smukimą, į demoralizacijos plitimą ir į vis labiau įžeidžiančius Kremliaus išpuolius. Ir, deja, galima manyti, kad tos pačios priežastys ir ateityje sukels ne mažiau pavojingas situacijas.

Pavyzdžiui, labai galimas dalykas, kad, atlikus Brazilijoje rinkimus, artimiausiu laiku į valdžią ateis dar viena Kastro dvasios vyriausybė dar vienoje Lotynų Amerikos šalyje, kuri, nors ir būdama toliau, yra kur kas svarbesnė už Kubą. Bet nėra prasmės minėti čia visas pavojingas vietas. Jų dabar yra kiekviename strateginės reikšmės turinčiame žemės rutulio rajone.

Kaltė čia tenka ne Alenui Dalesui ir jo Centrinei žvalgybos valdybai. Nė viena slapta tarnyba nerai sėkmingai atstoti veiksmingą nacionalinę politiką, o kaip tik šito norima iš Centrinės žvalgybos valdybos.

Nekaltas tuo ir valstybės sekretorius Herteris. Stačiai ankstesnių metų viščiukai sugrįžta, tartum į laktą, ant nevykčio Herterio pečių. Ir nors visi šie viščiukai panašūs į grifus, išperėjo juos ne Herteris.

Jie išsiperėjo visų pirma kaip rezultatas to, kad nuo 1953 metų buvo atkakliai vykdoma minkšti asirdiška ir nepatenkinama gynybinė Eisenhowerio vyriausybės politika. Kiekvienas naujokas mokykloje žino, kad nereikia kibti prie mušeku, dargi stūriui. Ši taisyklė liečia ir Pridėkite Madison-aveniu tarptautinius reikalus.

Politiką prie pusaštuntų minkštaširdiškumo metų gynybos srityje. Pridėkite apsnūdimą ir neveiklumą, kai būtina užkirsti kelią tarptautiniams gaisrams, kol tokie gaisrai nekils. Štai pagrindinės priežastys, dėl kurių smunka Amerikos ir Vakarų šalių prestižas, o be šių priežasčių kiti du pražūtingi procesai, vykstantys dabar pasaulyje, būtų iš viso neįmanomi.

Šiuo atžvilgiu tarp šių metų rinkimų ir tų rinkimų, per kuriuos atėjo į valdžią prezidentas Eisenhoweris, yra kontrastas, keliantis lūdnų minčių. 1952 metais partija, esanti valdžioje, buvo kaltinama visomis nesėkmėmis ir nelaimėmis, pradedant nuo Kinijos praradimo ir toliau.

1952 metais velionis Dalesas net įtikinėjo šali, jog kiekvienas, netikintis tuo, kad Jungtinės Valstijos gali „išvaduoti“ šalis, esančias komunistinėje priešpaudoje, yra amoralus, pasyvus ir net kenksmingas cinikas.

Tačiau 1960 metais tą nedaugelį žmonių, kurie nori pažvelgti į veidą faktams, liečiantiems mūsų milžiniška pablogėjusią nacionalinę padėtį, kaltina tuo, kad jie „parduoda Ameriką“. Dėl tų pačių priežasčių, tuo tarpu, kaip tada Eldžeras Hisas buvo panaudotas kaip pretekstas apkaltinti, kad visoje Amerikos vyriausybėje knibž-

da komunistų, dabar į kur kas pavojingesnę porą dezertyrų iš nacionalinio saugumo valdybos žiūrima kaip į išklydusius iš kelio vaikus.

Trumpai kalbant, respublikanų ir konservatyvių žmonių tarpe dabar priimtas dvejetainis politinis kriterijus, o dėl to nacionalinei diskusijai gresia kraupūs padariniai. Iki šiol viceprezidentas Niksonas šio dvejetainio kriterijaus nebuvo priėmęs. Įdomiausias kampanijos klausimas, į kurį kol kas dar nėra atsakymo, — tai klausimas, ar jis sutiks su šiuo kriterijumi, ar ne.

neteko: 100,000 karininkų ir karių tik užmuštais, 4,000 patrankų, virš 450 tankų, 5,000 minosvaizdžių ir šimtų lėktuvų. Išties nacių divizijos buvo ištaškytos ir sumaltos. Paimti Leningradą įsi-bėgėjimu (šturmu) nepavyko.

Hitleris prisuntė naujų padrūtinimų prieš Leningradą. Partraukė jie didelį ir toli šaunančių kanuolių. Dieną ir naktį puolė Leningradą iš oro, nacių artilerija per beveik trijų metų Leningrado apgulimą paleido į miestą ne mažiau 150,000 sviedinių. Griovė gyvenamą namus, kultūros centrus.

Virš metų laiko Leningradas su kitomis Tarybų Sąjungos dalimis palaikė ryšius tik oru ir per Ladogos ežerą. Bet jo fabrikai dirbo dieną ir naktį gamindami tankus, kanuoles, ir kt. ginklus. Pirmąją žiemą žmonės badavo. Daug jų mirė badu. 1942 m. pavasarį visus daržus, parkus, gatves, iš kurių grendimas buvo išimtas barikadom, — apšodino daržovėmis. Leningradas gynėsi. TSRS armijos daliniai, Baltijos laivynas ir miesto gyventojai kovojo ir nepasidavė.

Hitlerininkai permetė į miestą šimtus savo šnipų. Jie buvo aprūpinti specialiai įrengtais laikrodėliais padėgimui minų, paruoštomis minomis pavidale tarybinių (Pabaiga ant 12 pusl.)

Perskaičiau Knygą "Tarantulas"

G. Matvejevas parašė didelį veikalą "Tarantulas", kurį 1960 metais Vilniuje išleido Valstybinė Grožinės literatūros leidykla. Knyga 650 puslapių, su N. Kočergino iliustracijomis, jos spausdino 15,000 egzempliorių.

Veikalas pašvęstas TSRS Vidaus komisariato savisaugos kovai prieš hitlerininkų šnipus Leningrade, laike perėjo karo.

Hitlerininkai, slapta užpuolę Tarybų Sąjungą, metė savo jėgas trimis kryptimis: link Kijevo Ukrainoje, link Maskvos ir Leningrado.

Leningradas — tai proletarinės revoliucijos lopsinė. Ne vien didelis miestas, galingos industrijos centras, bet, jeigu naciai jį būtų paėmę, tai jie būtų sunaikinę ir TSRS karo laivyną Baltijos jūroje. Tai ir pranašavo karo įadžioje visoki "strategai" Amerikoje.

Nuo Klaipėdos ir Tilžės per Šiaulius, Rygą ir Pskovą hitlerininkai nutaikė linkui Leningrado milžiniškas savo jėgas, kurias sudarė 500,000 vyrų armija; sujungta į 32 pėstininkų, 4 motorizuotas ir 4 tankų divizijas. Toji armija turėjo 6,000 kanuolių, 4,500 minosvaizdžių, 23,000 kulkosvaizdžių, 1,000 tankų, ir jai iš oro gelbėjo 1,500 lėktuvų.

Jėga galią. Bet jau prie Šiaulių tarybiniai kovūnai sudavė didelį smūgį naciams. Leningrado gynybon stojo ne vien Tarybinė armija, bet ir miesto gyventojai. Lauko pusėje, prie priėjimų prie Leningrado, miesto gyventojai iškasė 400 mylių ilgio priešlėktuvinių griovių, 300 mylių kariams apkasų, įrengė 15,000 įsitvirtinimo punktų ir priemiesčiuose paruošė 20 mylių ilgio barikadų.

1941 m. rugpjūčio 21 dieną Hitlerio armija, vedama maršalo Von Lcebo, pasiekė Leningrado apylinkę. Naciai

tikėjosi šturmu — jį paimti. Baisiai bombardavo iš oro, šimtai tankų puolė iš vakarų, pietų ir rytų. Hitleris skyrė dieną po dienos Leningrado paėmimui.

Bet TSRS armija ir Leningrado gyventojai pasakė: "Niekados priešas nebus revoliucijos lopsinėje. Visi, kaip vienas, mes savo miestą apginsime".

Maršalas L. Govorovas, kuris buvo vienas iš Leningrado gynėjų, vėliau rašė, kad per pirmąjį mėnesį kovų naciai prie Leningrado

CHICAGA - DETROITAS

Dainuok ir šok!

(Šias eiles skiriu LKM Chorui Chicagoje)

Ateina rudenėlis tas November mėnesėlis,
O Kanklių choristams bus didis darbelis,
Reikės iškelti, Chicagą palikti,
Ir detroitiečius žmones dainom paiinksinti.

Kenstavičius dirba prakaituoja,
Visus dainininkus gražiai surikiuoja,
Kad dainos skambėtų garsiai išdidingai,
Ir kad parengimas eitų pasckmingai.

Prie Chicagos miesto ežeras banguoja,
O Kanklių choristai dainas praktikuoja,
Solistų, duetų, kvartetų ten yra daugybė,
Kad tik atvažiuoti būtų galimybė.

Viskas sutvarkyta, tik lieka svajonė,
Kad vykstant Detroitan būt linksma kelionė,
Kanklicy ir sveicy bus busas prikrautas,
Ir Detroito miestas jau bus užkariatas.

Mes detroitiečiai laukiame bernelių
Ir Chicagos miesto graziųjų mergelių,
Pasitiksime su duona, nes gelių neturim,
I Chicagos miestą jau dabar mes žiūrim.

Klube susitikę banketą turėsim,
Prie rekorduotos muzikos ir šokti galėsim,
Šeštą dieną November svetainėn patrauksim,
Ir gražios programos visi tenai lauksim.

Mikas Detroitietis

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Rugsėjo 19 dieną buvo suruošta priešvedybinė partija A. Petrauskaitėi, kurios vestuvės su E. Čičinsku įvyks spalio 8 dieną. Vaisės atsibuvo pas būsimus uošvius, Čičinskus.

Suruošime pasidarbavo E. Petrauskienė, Čičinskienė, S. Vekterienė ir Klemkienė.

Dalyvės, apart linkėjimų Aldonai, patarimų, kaip pradėti naują gyvenimą, dar ir vertingų dovanų įteikė atminčiai.

Montrealietis Ch. Žekonis svečiavosi pas savo jaunų dienų draugą ir kaimyną iš Lietuvos, Dr. J. Uldukį.

Dr. Uldukis jau keletas metų kaip praktikuoja gydytojo profesiją Vakarų Kanadoj. Weiburn, Sask., ir turįs gerą vardą tarp vietos gyventojų, kaip patikimas gydytojas, kaip patyrė draugas Ch. Žekonis.

Montrealo miesto valdyba nutarė skolintis \$4,000,000 pradžia statybos Maiseneuve stadiono prie Pie IX ir Sherbrooke kampo.

Kuomet šį pastatą užbaigs, tai bus didžiausias ir moderniausias stadionas Kanadoje.

Dr. W. Webb, psichologas.

tvirtina, kad mirgas yra paveldėjimas ir būtinas žmogui dėl poilsio.

Jis teigia, kad atityje žmogui nereiks miegoti. Jis pailsėsias sėdėdamas, skaitant knygą ar žiūrint jūdžio.

1959 metais Kvebeko provincijoje ant kelių per nelaimės buvo sužeista 20,000 asmenų, iš kurių 871 mirė.

Kad sumažinus tų nelaimių skaičių ateinančiais metais, provincialė valdžia paskyrė iš izdo \$100,000 kovai su nesaugiais vairuotojais.

Praėjusią vasarą Montreale vaikų paralyžium susirgo 6, iš kurių mirė 1.

1959 metais Montreale susirgo 173, iš kurių mirė 18.

Provincial Transport Co. Montreale praėjusiais metais turėjo pajamų iš pasažierių \$14,241,442. Aptarnavo 640 miestelių Montrealo apylinkėj.

Praėjusią vasarą Montreale čiuožimo mokyklą lankė 90 mokinių iš įvairių Kanados miestų. Daugiausia buvo merginos.

Montrealo policijos viršininkas Langlois pareikalavo daugiau policijos kovai prieš kriminalystes.

Valdyba nepatenkino pilnai jo reikalavimo, bet padidino policijos skaičių 110 vyrų. Dabar Montreale policija turės 2,897 vyrus.

B. K.

Senosios Elados Keliais

JUSTAS PALECKIS

(Tasa)

Mums esant Graikijoje, kelias grupes demokratiškos veikėjų teisė karo tribunolui Pirėjuje. Graikų patriotai buvo be jokio pagrindo pasodinti į kaltinamųjų suolą, be jokių įrodymų kaltinami šnipinėjimu.

"Pas mus per daug kalėjimų, o per mažai mokyklų" — su karčia šypsena ta-

rė vienas mokslininkas.

Milžiniškos graikų tautos lėšos eikvojamos ginklavimuisi, armijai ir policijai išlaikyti, o švietimo reikalams skiriami skatikai. Todėl daugybė graikų jaunimo lieka be mokslo, net nebaigia pradžios mokyklos. Vidurinis mokslas, jau nekalbant apie aukštąjį, labai brangiai kaštuoja.

Tas mintis apie Graikijos netolimiosios istorijos tragiškus momentus ir apie dabar tebesitęsiančias liaudies kovotojų kančias ir kovas sukėlė į istoriją įėjęs Varkizos kaimas. Varkizos vardas primena vieną iš daugelio imperialistų klastų ir apgaulių, kurias jie naudoja tautoms pavergti ir išnaudoti.

Nuo Varkizos beveik visas kelias eina jūros krantu, pakildamas į kalną ir vėl nusileisdamas žemyn. Pas mus dar ankstyvas pavasaris, o čia šilta, pats geriausias laikas, viskas žaliuoja. Vasarą, kai karščiau pakyla, žolė išdega pagelsta. Vietomis matyti alyvmedžių giraitės, bet daugiausia jos auga Peleponeso pusiasalyje. Alyvmedis — graikų pagrindinis maitintojas. Jo vaisiai savo išvaizda primena slyvą ir yra mėgstamas bei pigus valgis. Iš alyvmedžio vaisių gaminamas valgomasis aliejus ir pramoninė alyva. Esą, apskaičiuota, kad Graikijoje vienam gyventojui tenka po 10 alyvmedžių.

Prisiminiau pasakojimą apie tai, kaip atėniečiai rinkosi sau globėją. Dėl garbės būti Atėnų globėju rungtyniavo Atėna ir Poseidas, o atėniečiai sprendė, kuris jiems suteiks naudingesnį kūrinių. Atėna smeigusi ietimi į žemę ir ten išaugęs aly-

medis. Poseidas sudavęs trišakiu į uolą ir ištryškęs šaltinis. Atėniečiai pasirinkę savo globėją deivę Atėną, nes jos dovana buvo vertingesnė. O Poseidas pasiūlo jūros dievu.

Jūros dievo Poseidono šventyklos liekanas ir vykome apžiūrėti Suniono iškyšulyje. Išliko 12 marmurinių kolonų, kurios stovi kalvoje ant jūros kranto. Poseidono šventykla buvusi pastatyta Periklio laikais. Poseidono šventykla, Atėnų Partenonas ir Afroditės šventykla Eginos saloje sudarė trikampį. Pagal jį senovės graikų jūrininkai orientuodavosi, plaukdami į šias Graikijos vietas.

Tarp daugelio įrašų vienoje Poseidono šventyklos kolonoje yra pavardė "Byron" ("Bairon"), įrėžta marmure paties anglų poeto Bairono ranka. Tą parašą jums būtina parodyti, jei teks aplankyti Sunioną. Atėnuose stovi Bairono paminklas. Graikų tauta išreiškė padėką poetui už tai, kad jis su savanorių būriu atvyko padėti graikams kovoti prieš turkus. Baironas žuvo toje kovoje. Kokia tai ironija, kad Bairono tautiečiai mūsų laikais atvyko į Graikiją kitokiais tikslais.

Kita įdomi išvyka buvo į Peleponeso pusiasalį. Pakeičiu įdomu pamatyti Korinto kanalą, perkertantį kelią tarp Egėjaus ir Jonijos jūrų. Netoli jo — Korinto miestas, kuris prieš keletą metų nukentėjo nuo žemės drebėjimo. Jo apylinkėse, senoviniame Akrokorinte, matyti Apolono šventyklos liekanos, o aukštame kalne — vietos akropolio griuvėsiai. Žodis "akropolis" reiškia "aukštutinis miestas" arba "miesto galas". Akropoliai buvo visuose žymiuose senovės Graikijos miestuose, kaip kad senuose Rusijos miestuose yra kremliai.

Po Homero apdainuotas vietas vaikščiojome pasiekę Mikėnus, kurių pradžia siekia 2,500 metų iki mūsų eros. Čia buvo suklestėjusi bronzos epochos kultūra. Ji ir įgijo "Mikėnų kultūros" vardą. Būdingi tai kultūrai liūtai, iškalti viršum vartų į Mikėnų centrą, susijusį su "Iliados" ir "Odisejos" poemos aprašytomis vietomis ir veikėjais. Gana aukštame kalne, kur buvo valdovų rūmai, dabar belikę tik pamatai. Tačiau pagal kai kurias žymes galima atpažinti karalių kambarį, kuris aprašytas "Odisejoje".

Netoliese matyti vokiečių archeologo Šlimano atkasti kapinynai. Juose buvo atrasta daug senovės meno turtų. Stebina didžiuliai kalnuose įrengti valdovų laidojimo panteonai, išmūryti iš stambių ketvirtainių tašytų ak-

menų. Viršum angos yra milžiniškas akmuo, kuris sveria 110 tonų. Kokių pastangų reikėjo anų laikų primityvios technikos pagalba statyti tokius panteonus! Ne veltui daugelis statybų ir iš didelių akmenų išmūrytų sienų vadinamos "kiklopų" statybomis. Legendos pasakoja, esą, jas statė vienaakiai milžinai "kiklopai", bet tikri statytojai buvo minios vergų.

Toliau važiuojame į Navplioną. Kompanija mūsų marga. Kartu važiuoja švedai, liberiečiai, austrai, izraeliečiai, brazilai ir kit. Sustojame papietauti. Restoranas pačiame jūros krante. Pro langus matyti maža salelė su didžiuliais tvirtovės mūrais, primenantis Ifo salelę prie Marselio, iš kur pabėgo Monte Kristo. Vaisinamės raudonu vynu, kurs vadinasi "Herkulio krauju".

Paskutinis kelionės punktas — Epidauras. Čia senovėj buvusios garsios gydyklos su gydomaisiais šaltiniais ir gydymo meno dievo Asklepijaus (romėnų — Eskulapo) garbinimo centras su šventykla. Epidauras teatras garsus nuostabia akustika. Tame teatre, įrengtame didžiulėje nuokalnėje, telpa apie 14,000 žiūrovų. Jame ir dabar kartais surengiami graikų senųjų veikalų vaidinimai.

Visoje kelionėje teko sukurti būrius užsienio turistų, gausiai lankančių Graikijos žymias vietas. Užsienio turistai sudaro žymų pajamų šaltinį, turistų aptarnavimas suteikia darbą dideliame skaičiu žmonių. Turistų skaičius vis auga, ir 1955 metais jis buvo pasiekęs 200 tūkstančių, taigi, daugiau, negu jų būdavo iki karo. Norima dar labiau turizmą skatinti ir tikimasi, kad užsienio turistų skaičius pasieks 600 tūkstančių. Vis daugiau keičiamasi turistais su Tarybų Sąjunga. Dabar dažnai tarybiniai turistai, plaukdami laivais aplink Europą, užsuka į Pirėjaus uostą ir aplanko Atėnus. Kaip tik mums teko Pirėjuje aplankyti puikų tarybinį tanklaivį "Feliksas Dzeržiskis", plaukiojantį tarp Odosos ir Aleksandrijos.

Važinėdami po Graikiją, mes susitikome su daugeliu žmonių, atstovaujančių įvairiems sluoksniams. Apie graikų tautą mūsų įspūdziai liko geriausi. Turėjome malonius susitikimus su įvairių politinių krypčių graikų parlamentarais, su inteligentijos atstovais, verslininkais ir paprastais žmonėmis.

(Bus daugiau)

HAVANA. — Kubos respublika išvarė septynius Jungtinių Valstijų ambasados narius.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovyų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausiają STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Ivairenybės

Magnetiniai sprogimai

Pastaraisiais metais branduolinės fizikos ir astrofizikos riboje atsirado nauja mokslo šaka, pavadinta branduoline atstrofizika. Ji tyrinėja žvaigždėse vykstančius branduolinius procesus.

Kokias dabar problemas sprendžia šios srities mokslininkai? Viena iš pagrindinių temų, kuri šiuo metu nagrinėjama, — tai bandymai atskleisti pasaulio svarbiausio reiškinio paslaptį: kodėl ir kaip sprogs naujosios žvaigždės.

Tokių sprogimų metu kartais atsiranda tiek daug energijos, kad jos užtektų, pavyzdžiui, Saulei šviesti milijardus metų. Sprogimų atliekos — dujų ūkai — siunčia į erdvę radijo signalus ir jais tarsi pasakoja mums apie savo likimą.

Pagal šiuos signalus radioastronomas I. Sklovskis apskaičiavo sprogimų galinumą, kurie buvo laikomi, palyginti, silpni, nes duodavo maža šviesos. Pasirodo, kad, būtent, tokių sprogimų metu atliekos išmetomos dar su didesne energija, negu tai galėtų atsitikti, įvykus visos žvaigždės termobranduoliniam sprogimui. Iš kur atsiranda ši energija?

Jeigu žvaigždės masė yra žymiai didesnė už kritinį dydį, artimą mūsų Saulės masei, tai ji turi išieškoti savo branduolinio kuro atsargas, o po to pradėti katastrofiškai susispausti. Slėgimas jos viduje tuomet auga nepakankamai greitai, kad galėtų sustabdyti suspaudimą. Ir jeigu taip greitai susispaudžianti medžiaga sutiks viduje kokią nors kliūtį, kuri ją sustabdytų, tai įvyks sprogimas. Kuo gilesnis "sulūpys", į kurį krinta medžiaga, tuo galingesnis sprogimas. Didelės masės medžiagai susispaudžiant, vyksta procesas, kurio metu atomų branduoliai virsta neutronais, ir medžiaga pati rausia sau tokią "sulūpį"; jo gylį energijos tvarumo dėsnis nieko neapriboja. Kas sudaro kliūtį, į kurią atsimuša krin-

Paieškojimas

Pajėkau puseserės Vitkauskaitės-Laurynienės, d. Viktoro, kilusios iš Lietuvos Bralinskių ar Ginčaičių kaimo, prieš didįjį karą išvykusios į Čikagą.

Prašau atsilipti ar žinančiai pranešti jos adresą.

Katr. Grištautaitė
Raseinių rajonas
Ginčaičių paštas
Rakavos kaimas
Lithuania, USSR

tanti medžiaga ir kuri priverčia šią medžiagą su neįsivaizduojama jėga įslakstyti į šalis?

Sprendžiant šį klausimą, atsakymą duoda ne branduolinė fizika arba mechanika, o jauniausia mokslo sritis — plazmos fizika, t. y. dujų, galinčių praleisti srovę, fizika.

Katastrofiško susispaudimo metu nevienarūšėje plazmoje atsiranda elektros laukai. Bet koks tikslios rutulinės simetrijos sutrikdymas sukelia tuomet uždarą srovės grandinę, kuri savo ruožtu sukelia stiprėjantį magnetinį lauką. Šis laukas ir sudaro magnetinę kliūtį, į kurią atsimuša susispaudžianti medžiaga, o vidinis magnetinis spaudimas išmėto išorinius slouksnius. Išmėtyta medžiaga su savimi nusineša ir dalį magnetinio lauko, kuris radijo signalais "praneša" apie savo gyvavimą.

Visa tai, kas čia pasakytą — kol kas yra tik spėjimas. Tačiau, tarybinio mokslininko prof. D. Franko-Komeneckio nuomone, jeigu šį spėjimą pavyks patvirtinti matematinėmis formulėmis, tai bus atskleis-

tas visiškai naujas gamtos reiškinys — magnetiniai sprogimai.

Vertingos Pašarinės Medžiagos

Pastaruoju metu iš įvairių nemaistinių augalinių kilmės atliekų (piuvenų, sulfitinų, celiuliozės nuovirų, šiaudų, kukurūzų stiebų) pramoniniu būdu dideliais kiekiais gaminama vertinga medžiaga — pašarinės mielės. Jų sudėtyje yra apie 50 proc. baltymų, dideli kiekiai gyvulių organizmui labai reikalingų elementų: fosforo, kalcio, kalio, magnio, natrio, geležies, mangano. Be to, mielėse yra vitaminų, skatinančių medžiagų apykaitą organizme.

Pastebėta, kad naudojant kaip parašą šias mieles, pagerėja gyvulių apetitas ir 15-23 proc. padidėja svorio priauglis. Nustatyta, kad, auginant veršelius, 1 kg pašarinių mielių pilnai pakeičia 7 kg pieno, o auginant sidabrinės lapės, 1 kg šių mielių pakeičia 2 kg mėsos.

Iš tonos augalinių atliekų (šiaudų, piuvenų, kukurūzų stiebų) gaunama iki 250 kg

pašarinių mielių. Jų gamybą numatoma organizuoti ir mūsų respublikoje.

Prieštuberkulioziniai Vaistai

Jugoslavijos mokslininkai, vadovaujami Belgrado universiteto prof. Jefremo Nedeljkovičiaus, 20 metų tyrinėjo naują prieštuberkuliozinį vaistą, kurį pagaliau pasiūlė masinei gamybai. Naujasis vaistas stiprina ligonio organizmo atsparumą ir tuo būdu pats organizmas naikina tuberkuliozės sukėlėją.

(Mokslas ir Gyvenimas)

GHANOS PREZIDENTAS APIE KONGĄ

NEW YORK. — Ghanos prezidentas Nkrumah kalbėdamas Jungtinių Tautų susirinkime išreiškė mintį, kad Konge atstatyti tvarką reikia palikti nepriklausomoms Afrikos šalims. Jis mano, kad Jungtinių Tautų misija Konge kelia tik keblumus.

Jis taipgi pasakė, kad pirmučiausiai Konge reikia suitaikyti premjerą Lumumbą ir prezidentą Kasavubu.

Siuntiniai! iš Hamiltono

į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LL 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinių ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užeiokit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio šieptų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminiams ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokesčiai yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

H. KORSAKIENĖ

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tęsa)

Ir štai kambarys buvo paruoštas naujam gyvenimui, studijoms ir nepažabojamoms jaunatvės svajonėms.

Leokadija išsivyniojo suvožtas duonos riekutes su sviestu ir rūkytos dešros griežinėliais, o Audrė dorėjo iškeptus kelionei lašiniuosius, dar kvepiančius namų židinio šiluma.

Užsigėrdamos šeiminkės įneštu kambarin karštu vandeniu, abi užkandžiavo ir dairėsi po savo naują būstinę.

Audrės akys ūmai vylingai sužibo: ją pagavo neįveikiamas noras tuojau pat, pirmąjį vakarą, pajusti naujo gyvenimo skonį.

— Žinai, Levute? Einam pažūrėti miesto, ką?

— Taip vėlai?

— Na, koks gi čia vėlu mas! Pasidairysim po Laisvės alėją... Ir, žinai, tikriausiai, sutiksime Tada!

— Atstok, niekur aš nei einu.

— Ir ko dabar?

— Sakau, neisiu, ir gana!

— Susikalbėsi su tavim!

Audrė skuduriuku nusivalė dulkes nuo batų, persimovė šilkinėmis kojimėmis (kurias jau suskubo nusipirkti krautuvėje prie stoties):

— Žinokis... Sėdėk sau ant pelenų ir gedėk! — Ji dar norėjo pridurti "savo Tado", bet susilaikė ir tik trinktelėjo durimis, išeidama į gatvę.

Kiek užgriebė akys — toli nusidriekė smulkėjančių punktyru gatvės žibintai. Apytamė Vydūno alėja buvo tuščia, dar mažai užstatyta namais, juoduojanti tuščių sklypų erdve. Iš vienos pusės ošė tamsus ažuolynas, ir visas oras atrodė pilnas šnabždesio. Kartkartėmis prauždavo nušviestas autobusas, prašvilpdavo Mickevičiaus slėnio link lengvoji mašina. Ir vėl tik Audrės žingsniai aidėjo tuščia gatve.

Ji vakarą atvėso. Iš ažuolino dvelkė tiršta drėgmė, jau kvepianti vystančiais lapais. Tolydžio temstant, dangus virš miesto blanko ir dažsi plienine spalva. Rudens alsavimas jau buvo juntamas sužadintame lapų šnabždėjime ir vėjyje, kuris skraidė po tuščius Vydūno alėją supančius plotus.

Audrė ėjo, susikišusi rankas į išaugto palto kišenes, keisto nerimo genama į priekį. Naujas, aštrus, bildantis krūtinę savarankiškai uždusmas ją svajino.

Ji galėjo eiti, kur tinka-

ma, vaikščioti, kiek širdis troško, ir grįžti namo, kada jai patiks! Ir niekas už tai jos nepabars, nepasitiks priekaištingu žvilgsniu. Nuo šiandien ji pati sau šeiminkė — laisvas žmogus!

Ji ilgai klaidžiojo Žalialknio gatvėmis, didžiudamasi, kad viskas čia priklausojai — sostinės gyventojai. Atklydusi į Vaižganto gatvę, naujosios Kauno aristokratijos rajoną, ji susižavėjusi dairėsi aplinkui. Ištaigingi kotedžai draugiškai žiūrėjo į ją nušviestais langais, ir jai rodėsi, kad ir jie yra dalis jos naujo, nuostabaus gyvenimo. Jai vaidenosi, kad ten viduje, už tinklinių užolaidų ir šmėsčiojančių languose fikusių srovena sklindinas laimės gyvenimas, nežinantis nei smulkių rūpesčių, nei ašarų, nei nusivylimų.

Išsiveržę pro atvirą langą fortepijono garsai privertė ją suklusti: akimirksniu prieš akis išplaukė mažutė svetainė Paupės gatvėje — tokia jau tolima, tarsi atsidalinusi nuo jos, bet kartu tokia artima, kaip šiltas motinos glėbys.

Kaip jie ten? Ką beveikia? Ar vis dar jos liūdi?

Širdį nudiegė aštrus kaltės pajautimas: ji taip godžiai troško šito naujo gyvenimo, kurio slenkstį štai peržengė. Aistringai geidė vien sau laimės, atsiribojusi nuo užgriuvusių namiškius rūpesčių ir susikrimitimų...

Ji sustojo prie nubėgančių stačiu skardžium laiptų ir net aiktelėjo, pagauta atsivėrusio prieš ją reginio!

Gilioje, padūmavusioje dauboje, iš visų pusių siaučiamas sutemusų slaitų, nusagstyty žiburiais, lyg didžiulis skruzdėlynas knibždėjo marguliavo miestas. Užlietas drumstos pašvaistės, jis rangėsi gatvių gatvėmis nelyginant milžinas šimtakojis ir dusliai alsavo, žibsdamas tūkstančiais degančių akių.

Susižavėjimo šiurpulys nubėgo Audrės nugara.

Štai ji — puikuolė sostinė! Parbloksta po kojomis, tarsi žemėn nuvirtęs žvaigždynas!

—

Leokadija, likusi viena, krito ant kušetės ir davė valią besitvenkiančioms krūtinėje ašaroms. Niekas jos neužjaus, niekas niekad nesupras! Jos geriausia draugė trenkė durimis ir išėjo... Ašaros srūva Leokadijai iš akių, ritasi veidu. Ji jų nesluosto. Niekas dabar jos

nemato, niekas ir nepadyvys, neišjuoks.

Vos ji užmerkia akis, atmintyje atgimsta Tado Druseikos veidas: žalsvos, daug žadančios akys žiūri iš po primerktų blakstienų šeputuko, sultingos lūpos prasiškleidžia nuolaidžiu šypsniu. Ji prisimena svilinančius palytėjimus, juste pajunta priglaustą prie savo veido jo vyrišką, šiurkštų skruostą. Ir rodosi jai, kad kambaryje padvelkia karstelėjusių ievų kvapu. Ilgesys nauja jėga užvaldo ją visą.

Ak, kurgi ta nosinė dingo? Iki valiai prisiverkusi, Leokadija ima visur jos ieškoti — pačiupinėja kišenes, užantį pažiūri, bene bus užkišusi už rankovės? Ne, niekur nėra. Matyt, bus iškritus, važiuojant iš stoties su vežiku. O tokia dar gera buvo nosinė... Ji delnu nusišluosto drėgnus skruostus, pirštais nubraukia akis ir pasigaikščiudama atsidūksėja.

Ji jau kiek apsiraminio, ir pati nepamajunta, kaip ir vėl užplūsta ją gyvi vaizdai, priversdami kelintą kartą viską pergyventi iš naujo.

Šių metų velykos buvo vėlyvos ir šiltos. Oras kvepėjo sprogstančiais berželiais, ievomis ir gleivėtais kaštonų pumpurais. Dar nenusekusioje pievoje žvirgždės pakrantėje kūpėjo purienų kelmukai. Netikėtai velykų atostogų parvažiuo Druseikų Tadas. Kaip paprastai, jis kiek nuobodžiauvo Rūškiovoje, buvo be nuotaikos, nes, pasak Audrės, ir vėl turėjo su tėvu "piniginį" pokalbį. O Audrei nei iš šio, nei iš to šovė į galvą mokytiis moderniškų šokių:

— Ne, iš tikrųjų. Tada! Tu privalai mus išmokyti. Mes su Levute šį rudenį važiuojam į Kauną. Ir ką tu sau galvoji? Mudvi temokame vengerką, krakoviaką, na, dar sukintį ir "Noriu miego".

— Prikibai dabar su ta savo užgaida! O panelė Leokadija, tikriausiai, smerkia moderniškus šokius ir visai nenori jų mokyti?

Ji linktelėjo, girdi, taip, labai noriu ir aš. O Audrė tol neatstojo nuo brolo, kol jis pagaliau sutiko parodyti, kaip užsienyje šokami pasukutinės mados fokstrotai ir tango.

Audrė pasiskolino iš šeiminkų patefoną, atgabeno iš kažkur plokštelių, ir jie visi trys, užsitarę mažutėje svetainėje, pradėjo šokių pamokas. Patefonas net užspėjo:

"O donna Kla-ara, Ich hab, dich tanzen gesehn..."

Tadas, laikydamas Leokadiją glėbyje, lengvai sukosi su ja po kambarį, tingiai kraipydamas stuomenį:

— Liaunia, minkščiau,

panele Leokadija, — kalbėjo jis jai palei pačią ausį. — Tik negalvokite apie pa. Atpalaiduokite raumenis, tartum būtumėte visai be kauklų. Jūs turite jausti kiekvieną mano judesį ir paklusti man. O taip, dabar gerai. Ir siūbuokite drauge su manim tango bangose, panele Levute. Mus abu tejungia vientango melodija. Nebijokite, panele Levute, prie manęs prisiglausti! Ot, taip, dabar puiku. Mes turime sutapti į vieną kūną, ot, taip. Ich hab dich tanzen gesehn... O donna Kla-ara!...

Levutės skruostai kaito kaip ugnis, ir kiestas saldus šiurpas tirpdė sąnarius. Visa susikaupusi, bijodama suklysti ir nepataikyti į taką, ji klusniai vykdė viską, ką liepė jai šokių mokytojas. O Tadas vis stipriau glaudė ją prie savęs, net atlauždamas atgal jos liemenį ir, primerkęs blakstienas, žiūrėjo į ją ir kuždėjo:

— Pasirodo, jūs puikiai šokate, panele Levute! Taip jaučiate ritmą! Tik nereikia bijoti prisiglausti. Nerauski- te taip labai... nors jums ir labai tinka rausti! Nenuleis- kite žvilgsnio, panele Levute. Šokant būtina reikia žiūrėti į akis. Pakelkite, pakel- kite akutes! O, taip, gerai. Tokios žavios jūsų akys. Nuodėmė jas slėpti nuo manęs! O donna Klara! Du hast mich toll gemacht!

Audrė sėdėjo ant sofos ir, sukaliudama rankose plokš- teles, dėjosi nieko negirdinti ir nematanti. Pradžioje ji pasipūtė, kad brolis visai nekrepia į ją dėmesio, o šoka vien su Levute. Tačiau, ma- tydama visą šviečiančią Le- vutę, ji nusileido — na, tuš- čia jū! Nors kartą ir jos išaugė tepasidžiaugia!

Argi Audrė nežinojo, kaip seniai Levutė neabejinga jos gražiuliui broliui!...

Atėjus vakarienės metui ir baigiantis šokių pamokai, Tadas dar tyliau sukuždėjo Levutei į ausį:

— Išeikite po vakarienės, gerai? Šiandien bus nuostabi mėnesiena...

— Aš... paklausiu Audrės...

— Nereikia... tik mudu abu, gerai? Palaukite manęs, paupy, prie didžiojo akmens, sutarta? — Jis nejučiomis palietė lūpomis minkštą plaukų srugelę prie jos ausies. — Aš labai lauksiu jūsų...

Ir Levutė atėjo, varoma daug galingesnės jėgos už save pačią. Ji bėgte atbėgo prie didžiojo akmens, žvirgždės pakrantėje.

— Tėveli, — skubomis pasakė, prieš išeidama ir ne- žiūrėdama tėvui į akis. — mes žadėjome... spręsti che- mijos uždavinius! Ponas mo- kytojas Druseika mums pa- aiškins...

Ir daug kartų ji panašiai sakė šių laimingų velykų atostogų metu.

Kas vakarą, sutemus, iš- slinkusi nemačiomis iš namų, ji susitikdavo su Tadu pa- upy, prie didžiojo akmens. Ir čia vaikščiojo su juo, isi- kibusi į parankę, klausyda- masi, kaip gurga pavasariš- kai įsibėgėjusi žvirgždė, šo- kinėdama per akmenukus, ir kaip saldžiai suokia krūmuo- se pirmosios lakštingalos. O Tadas, spausdamas jos ran- ką savo karštoje saujoje, pasakojo apie Heidelbergo alines, apie šaunius Korpo- rantiškus "bierabendus".

Ji pati tikėjo ir netikėjo savo nelaukta laime. Tadas pamilo ją? Už ką gi teko jai tokia brangi dovana? Ta- das Druseika — žaviausias Rūškiovos jaunikis, visų merginų nepasiekiamas svajonė — ir jis pamilo ją, kuklią Levutę, pašto valdi- ninkėlio Kiznio dukrą. Ar gali būti? Ar ji tik nesap- nuoja kartais?

Namie ji buvo nesava. Vis- kas krito jai iš rankų, namų ruoša nesisekė. Ji nebegirdė- jo ligoto tėvo nuolatinio niurnėjimo, nepataikydavo atsakyti jam į klausimus. Vi- sa degdama nekantrumu, ji laukė vakaro, laukė tų kas kartą vis labiau svaigan- čių pasimatymų apupy.

Vieną vakarą Tadas pasiū- lė laiveliu pasiirstyti po eže- rą. Buvo balzgana mėnesie- na. Mėnuo tarsi pagal jų už- sakymą nutiesė per ežerą si- dabro žvynais tviskančių ta- ką. Tadas irklavo, niūniuodamas vokišką šlagerį: "Ich kusse ihre Hand, Madam..." O Leokadija bijojo krustelė- ti, kad ūmai nedingtu kaip sapnas — ir ta šviesi naktis, ir sustingęs ežeras, ir žibu- riuojantis takas... ir Tadas su geidulingu šlageriu lūpo- se.

Ežero viduryje plūduriuo- jančioje saloje buvo pats ie- vų žydėjimas.

Žiedingi medžiai, apkepę baltų karbinių kekėmis, sklei- dė saldžiai karstelėjusį kva- pą. Smulkučiai žiedlapiai lyg sniegas nusėjo žemę ir priba- ro jiems į plaukus, kai Ta- das lauzė Leokadijai puokš- tę. Ji vos apėmė ją abiem rankom, tokia apsti buvo ta ievų puokštė ir tokia svai- ginamai kvapi. Tadas apka- bino Leokadiją drauge su vi- sa puokšte ir, panėręs veidą į žiedus, kvėpino juos:

— Ar žinote, panele Levute, kad, apsvaigus nuo ievų kvapo, galima numirti? Aš galėčiau dabar mirti kartu su jumis... O jūs?

— Nereikia...

— Jūs bijot manęs, panele Levute? Jis tebelaikė ją savo glė- byje ir, išplėtes šnerves, go- džiai kvėpino baltus žiedus: — Jūs visa pakvėpusi ie- vomis... Ir pati jūs kaip ie-

vos žiedas, tokia svaiginanti.

Staiga jis užmetė aukštyn:

— Žiūrėkite, ten, po debesėliu pasislėpusi, žvaigždutė mirksi ir juokiasi iš mūsų! Va, ten aukštai aukštai matote?

Ji pakėlė ieškančias akis. Ir tada į ją palinko siauros, žalios Tado akys. Jo lūpos prisispaudė prie jos pravirų lūpų tokia persmelkiančiu pabučiavimu, jog Leokadijai keliai sulinko. Ji tik suspurdėjo jo glėbyje kaip saujon sugauta paukštelė ir daugiau nebesipriešino, jo myluojama.

Pfaukiant atgal, ji sėdėjo laivo paskuigalyje, susigūžusi, išgąsdinta viso, kas įvyko, laukdama iš Tado meilės žodžių ir karštų prisipažinimų, kaip aprašoma knygose. Bet viso to nebūro.

Jis tepasakė:

— O, aš ir nežinojau, kad tokios saldžios tavo lūpos, — ir užniūniavo: — "O du susse, susse Mae-del"...

— Jūs greit išvažiuosite ir, tur būt, pamiršite mane? — ryžosi ji paklausti.

Jis neprieštaravo jai ir netikinėjo savo amžina meile. Namų jie grįžo vėlai.

Prie vartelių ji tyliai paprašė:

— Jūs parašysite man?

Jis pažadėjo rašyti ir atsiveikindamas mandagiai nulenkę galvą, paliesdamas lūpomis niekieno dar nebučiuotus, rašalu ištepilotus jos pirštus.

Ji įėjo į kambarį, nešina didžiule lėvų puokšte.

Tėvas apsiniaukęs, lyg gyvas priekaištas, sėdėjo vienas prie stalo ir, užsidėjęs akinius, sklaidė laikraštį. Jis laukė dukters.

Nuleidusi galvą kaip nusikaltėlė, slėpdama nubučiuotą veidą žiedų kekėse, Levutė skubiai nuėjo per kambarį, laukdama, kada tėvas sulaukys ją ir ims barti.

— Bet jis nepasaukė jos.

Tada ji pati stabtelėjo ir pakėlė degantį veidą: tėvas žiūrėjo į ją visa žinančiomis akimis:

— Pečiuke tau palikta šilta kleckienė... — pasakė įžeisto žmogaus balsu.

— Aš nenoriu valgyti. Labanaktis, tėveli...

Tėvas, matyt, nebetikėjo visais tais chemijos uždaviniais, kas vakarą sprendžiamais mokytojo Druiseikos namuose. Bet kodėl jis nebartė jos?

Ji vartėsi lovoje, negalėdama užmigti. Ant jos lūpų, veido ir rašaluotų pirštų degė Tado pabučiavimai.

Kitą rytą, besišukuojant prieš veidrodį, iš jos purių plaukų iškrito smulkūs, nuvytę žiedlapiukai. Ji ilgai tyrinėjo save: už ką, už ką jai teko tokia laimė? Kodėl jis ją pamilo? Iš veidrodžio

klausiamai žiūrėjo į ją pagilėjusios, paslaptingos akys, apie smilkinius sukosi plaukų sruogelės. Su dėkingumu pažvelgė ji į mergaitiškai putnias savo lūpas, — juk apie jas Tadas pasakė, kad jos labai saldžios. O ji, kvailė, buvo įsikalbėjusi, jog esanti visų špėtniausia, ilganosė. "Tavo akys kaip rudos blakės..." — kažkada paerzino klasėje ją vienas berniūktis. O Tadas pasakė: "Jūs tokia svaiginanti!" "Svaiginanti!" — pasididžiudama klejojo Levutė.

Vakare prie didžiojo akmens ji nebesulaukė Tado. (Matyt, jam kažkas sutrukdė ateiti). Neilgai trukus, ji sužinojo iš Audrės, kad Tadas išvažiavo į užsienį. Ir tada diena diena ji ėmė laukti iš jo žadėtojo laiško, kuriame jis parašysią viską, viską. Bėgo savaitės, o laiškanėšys lyg tyčia nesuko pro jų vartelius. Kartą Audrė atnešė jai į gimnaziją linkežimus nuo brolio, ir viskas.

Slinko bedžiaugsmės dienos. Jai nebesisekė mokslas, nors abiturijos egzaminai buvo ant nosies. Ji dar labiau pablyško, o akys dar giliau įdubo. Sunku buvo klausytis tėvo skundų bloga sveikata. Tėvas kėlėsi dar su tamsa ir skubėjo bažnyčion, nes buvo labai dievotas, prisiekęs eucharistininkas. Iš bažnyčios jis kūrino į paštą prie savo langelio, o grįžęs namo, sulinkęs sėdėjo prie stalo, vartė parsineštą laikraštį, eidamas gulti, vėl ilgai klūpojo prieš šventųjų paveikslus ir meldėsi. Juodu ir anksčiau nedaug teturėjo kalbos. O po šių velykų dar labiau atitolo vienas nuo antro. Ji užsisklendė savyje, slėpdama nuo svetimos akies įžeistą meilę, niekam, o niekam negalėdama atverti širdies, net ištikimai draugei Audrei.

Praėjo ir egzaminai, kuriuos Leokadija išlaikė senų geros mokinės įpratimu.

Pagaliam vidurvasarį parvažiavo Tadas, ir Leokadijos širdyje vėl pabudo viltis. Ji kantriai stoviniavo prie vartelių, laukdama, kada Tadas eis Paupės gatve pro šalį. Sutikęs ją pirmą kartą, jis mandagiai pakėlė skrybėlę, sustojęs, paklausinėjo, kas naujo Rūškiavoje, pasveikino ją su brandos atestatu. Atsiprašė neatsiuntęs žadėtojo laiško. Vėliau, eidamas į miestą, ėmė lenkti didelį lanką, o namo grįždavo pauptu.

Kartą bevakarieniaujant prabilo visą laiką tylėjęs Leokadijos tėvas:

— Taigi, dukrele... — jis pabarbeno pirštais į stalą ir atsikosėjo, pravalydamas gerklę ilgam pašnekesiui. — Tu šita... norėjau aš pasakyti, Druiseikioką išmesk iš

galvos!

Leokadija kone užspringo kašniu, sustojusiu jai skersai gerklės. Ji visa, rodos, mieliau būtų sulindusi lėkštėn, kad tik tėvas nematytų, kaip ligi pat plaukų šaknų išpylė karštis visą jos veidą, ausis, kaktą.

— Susiimk, dukrele, — ir tėvas įdėbė akis į savąją lėkštę. — Kokia jis tau pora? — Jam kaktą išrasojo smulkiais prakaito lašukais: tokia kebli pasirodė pareiga būti paaugusios dukros tėvu. — Tu, šita, kaip ana... nebestoviniuok prie vartelių... negražu.

Patylėjęs sunkiai išspaudė:

— Anas gi... aš norėjau pasakyti... visi apie tai šneka... krautuvininko Gėro Rivą už miesto vedžiojasi...

Daugiau nebesuradęs žodžių, atsikėlė ir sulinkęs nuėjo prie savo klaupkų.

Bet šie negailestingi tėvo žodžiai neužmušė Leokadijos širdyje paskutinės vilties.

Tėvui išėjus į paštą, ji ir toliau rymojo prie vartelių ir laukiančiomis akimis dairėsi Paupės gatvėj.

O šiandien... Šiandien Tadas paliko jas abi žaliakalnių gatvėje. Rodos, kažkas ėmė ir sudužo Leokadijos krutinę, kažkas ėmė ir subyrėjo...

Kaip ten pasakytą tose eilėse: "kurias Audrė mėgsta nuolat kartoti? "Lyg Venecijos stiklai... lyg Venecijos stiklai..."

Raukdama kaktą, Leokadija stengiasi prisiminti kadaise įstrigusią atmintin eilutę. Ji sukasi čia pat ant liežuvio galo, bet niekaip nesusidėsto į posmą. Leokadija neturi atminties eilėms, kurias Audrė deklamuoja ištisomis valandomis. Ir jai visada taip reikšmingai, skambiai išeina.

Leokadijos akys jau sausos. Ašarų srautas išseko lyg pirmoji lūptis, kuri viską nuplauna ir negrįžtamai nusiņeša.

Iš lėto Levutė prieina prie lango ir įsistebeilija į toli pabirusius Vyduno alėjos žiburiukus. Ji vis dar stengiasi prisiminti tą posmą apie trapią širdį, bet atmintin braunasi kiti žodžio, ir ji be jausmo niūniuoja:

O donna Kla-ra,
Ich hab' dich tanzen
gesehn.

O donna Kla-ra,
Du hast mich toll
gemacht...

Tadas Druiseika kuris laikas vaikšto ten ir atgal Donelaičio gatve.

Tai viena ištaigingiausių gatvių miesto centre. Ji tiesmuka, nusodinta kupliomis liepomis ir pavėsingais kažtanais. Ji švarutėlė lyg rūpestingos šeimininkės blizginama svetainė, — rodos, nie-

kur nė dulkelytės. Šioje gatvėje sukauptos tokios solidžios įstaigos, kaip ministrų kabinetas, karo muziejus, universiteto rūmai. Vienu šonu remiasi į Donelaičio gatvę puošni užsienio reikalų ministerija bei didybės kupini Lietuvos banko rūmai. Greta dar užsilikusiu medinių namukų su vingriai išpauštinėtais langų pagražinimais, susikūpinusių iš senatvės, bet kupinų savo vertės pajautimo, nes jų sklypai dienon diena eina vis brangyn. Čia išaugę stilingi namai, įvairių tonų bei spalvių, su lenkto stiklo kampiniais langais ir sunkiomis paradinėmis durimis. O prie tų durų — žalvario lentos su stambių rangovų ir pramonininkų pavardėmis ir kiek kuklesnės lentelės, skelbiančios įžymiųjų advokatų ir išgarsėjusių gydytojų priėmimo valandas.

Judėjimas čia nedidelis. Tik prie universiteto rūmų būriuojasi jaunimas su margomis korporantiškomis kepurėmis. Šiaip — gatvė pustūstė. Nužingsniuoją orus ponas, juodu katiliuku pridengęs žilstelėjusią galvą. Elegantiška dama, apsitempusi anglišku kostiumu, ant pavadėlio nusivedė apkirptą pudelį. Iš lėto nurieda limuzinas ir sustoja prie ministrų kabineto.

Tadas Druiseika žvilgtelėjęs į rankinį laikroduką — ne, dar truputį ankstoka. Jis pasitaiso kaklaraištį, patempia minkštai įkrakmolytą apykaklę, kuri staiga pasidarė jam lyg ankstoka.

Jis šiandien ypač elegantiškas su savo tikrą išlyginta pelenų spalvos eilute ir tamsiai mėlynais marškiniiais, efektingai atšviečiančiais laisvai parištą "Derbi" firmos kaklaraištį. Nosinaitė-fantazija, pritaikyta prie kaklaraiščio ir kojinių, ketiškai įbrukta į viršutinę švarko kišenėlę. Paskutinės mados skrybėlė (Kauno par-

duotuvių vitrinose tokie dar nedaug tematyti!) grakščiai pakreipta ant galvos. Švelniausi "Coty" kvapai aromatišku debesėliu-sklaidosi aplink jį.

Perimtas nerimo, jis sustoja šaligatvyje, apvaliai nugenėtos liepaitės šešėlyje, ir vėl neramiai žvilgtelėja į laikrodį — lygiai penkios. Jau metas. Širdis ima tvakstėti pagreitintais dūžiais. Akimirkai jam pritrūksta krutinėje oro, galvoje skubiai prabėga iš anksto sugalvotos įžanginės frazės. Dar kartą jis patikrina vidinėje švarko kišenėje pūpsantį laišką. Atsikosti, pataiso skrybėlę, nulenkdamas ją dėl solidumo truputiuką žemyn. Jo veidas surimtėja, lūpos sustingsta, žvilgsnis susikaupia. Ryžtingais žingsniais jis prieina prie naujo dviejų aukštų namo, sustoja prie paradinių durų ir atsargiai paskambina. Širdis taip smarkiai plazda, jog šilkiniai marškiniai net kilnojasi nuo jos trankių dūžių.

— Hm... Km... — jis atsikosti ir sunkiai nuryja seiles.

Pasigirsta nuosai kū s žingsniai. Žlegeteria užraktas. Duryse pasirodo mergina, užsisėgusi mažą, baltą prijuostę.

Tadas Druiseika mandagiai pakelia skrybėlę ir oriai nulenkia galvą:

— Galui aš matyti jo malonybę poną generolą?
(Bus daugiau)

Ar Žinote, Kad:

Indijoje yra 200,000,000 "šventų" karvių ir bulių, kurių negalima užmušti. Jie sunaikina daug maisto, kurio taip reikia žmonėms.

Indijos valdžia, nenorėdama įžeisti tikinčiuosius, nutarė sekančių penkių metų laikotarpiu iškastruoti tuos bulius ir karves, kad sumažintų jų skaičių.

Montrealietis

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas
Bates & Dodds
FUNERAL SERVICE LIMITED
A. E. RAPER, Managing Director
931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, spalio 4 dieną, 7.30 val. vakaro, 160 Claremont St.

Maloniai kviečiame visus narius ir nares dalyvauti. Taipgi primename peržiūrėti narių duoklių knygetes, ar duoklės sumokėtos, kad neatsilikus ir nesusipendavus.

Nepatingėkit ateiti į susirinkimą. Vasaros sezonas pasibaigė. Yra daug reikalų apkalbėti.

Kuopos Valdyba

Reikalinga Namų Prižiūrėtoja

Daktaro gyvenamuose namuose. Jauni vaikučiai. Visi automatiškai aptarnavimo reikmenys. Sunkesniems darbams sandoma penkioms dienoms į savaitę tarnaitė. Reikia žinoti anglų kalbą. Kreiptis telefonu: BE. 2-2479 (Toronto).

Courtland, Ont.

Kviečiame į Ruošiamą

Suėjimą su Grįžusiais iš Lietuvos Turistais

Šeštadienį, Spalio-October 15 d.

Vieta: Corporation of the Township of Middleton

Courtland, Ont.

Neseniai grįžusieji iš Tarybų Lietuvos turistai sutiko papasakoti ką jie matė ir girdėjo Lietuvoje.

Taipgi bus parodyta

Naujų Lietuviškų Filmų

Delhi, Tillsonburgo, Simcoe, Brantfordo, Londono ir šių apylinkių lietuvių kviečiame atsilankyti.

Pradžią 7 val. vakaro

Rengėjai

PERSKAICIU KNYGĄ "TARANTULAS"

(Atkelta nuo 7 pusl.)

maskų nuo nuodingų dujų. (Mat. per visą apgulos laiką leningradiečiai nešiojosi su savimi maskas nuo dujų.) Šnipai ir diversantai rado senų liekanų, kurios kenkė iš vidaus. Prieš šnipus ir diversantus kova buvo sunki. TS-

RS savisaugos vadas jaunan kovūnui sakė:

"Nepamiršk, kad tau pavestas rimtas, atsakingas, rizikingas darbas. Jeigu kariuomenė kovoja atvirai, tai mes kovojame slapta. Kuris kurį pergudraus... Mūsų frontas labai sunkus. Vokiečiai čia permeta daug gudrių šnipų ir diversantų. Tai vis rinkiniai galvažudžiai. O pabandyk juos surasti tokioje žmonių daugybėje! Jie apsimečia patriotais, o ant kaktų nieko neparasyta" (pusl. 289).

Kova prieš tuos agentus ir jų pagalbininkus buvo baisiai sunki. Nacių agentai naudojami sunkiomis aplinkybėmis. Jie įtraukdavo į savo veiklą nusiminčius, netekusius vilties kariai laimėti. Su tais, kurie jau pakliuvo, ceremonijų nedarė. Štai vienas jų vadas Gorskis taip aiškino savo aukai:

"Isidėmėk visiems laikams. Mažiausias nepasisekimas —

mirtis. Išsiplepėsi — mirtis. Išduosi — visų artimųjų laukia baisi mirtis. Atmink — mūsų daug. Mes — visur. Nuo mūsų nepasislėpsi. Tiksliai įvykdysi įsakymą — būsi apdovanotas. Karas netrukus pasibaigs, ir būsi dvigubai apdovanotas. Isidėmėjai?" (pusl. 345).

Nei Leningrado fronte, nei Leningrade naciai nelaimėjo. Tarybinė savisauga viena po kitai išaiškino šnipų gaują ir sunaikino.

"Tarantulas" — tai buvo vokiečių šarkmanas, kuris tarp šnipų vadinosi Tarantulu, Malcevu ir kitais vardais. Buvo susekta jo berankio vadovaujama gauja, jo sūnaus Bruneto-Zoržo gauja, pagaliau ir jis pats pakliuvo su savo vyriausia gauja.

Prie Leningrado nuo pradžios jo apgulos 1941 metų pavasario, kuomet naciai nuo jo buvo nūgrūsti, hitlerininkai neteko virš 800.000 karių ir karių, 6.000 kanuolių, 6.500 minosvaidžių, 2.000 tankų, 6.000 lėktuvų ir nesuskaitomos kitokios karo

technikos. Prie Leningrado jie daug daugiau neteko savo jėgų, negu nukariaudami daug Europos valstybių ir vėliau Vakarų fronte.

Knyga skaitosi lengvai, patraukliai. Ją skaitydamas jauti, tartum pats ten dalyvauji.

D. M. S.

Namas Pardavimui

Bathurst ir Bloor distrikte, Toronte, 6 kambarių su 2 virtuvėmis, \$2,000 įmokėti. Kreipkitės LE. 4-7885.

Akių ir Akinų
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai

Valandos: 9-12 ir 1-6

Treč. po pietų uždaryta

Antradienį, Ketvirtadienį ir Penktadienį

vakarais

pagal susitarimą.

Tel. LE. 5-6100

1149 Dundas St. W.

Toronto, Ont.

Ed. Masiokas

Television Service

Visame Toronto mieste ir priemiestiuose

Priimaime šaukimus nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro ir atliekame patarnavimą tą pačią dieną.

Darbas Garantuojamas.

Taisome visų rūšių ir firmų

Televizijas, HI-FL, Pačefonus (Record Players)

Naujas dalis garantuojame 6 mėnesiams.

Duodame 25% nuolaidą ant naujų Picture Tubes

3604 Dufferin St.

Tel.: ME. 5-5210

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern - Dairy

847 COLLEGE ST.

TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Lietuvių Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiamė naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokių skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuojamas — Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5181

Toronto